

ŽELEZAR

Jesenice, 22. oktobra 1987

Številka 42 • XXXVI

Proizvodnja v devetih mesecih

Z rezultati navedenimi v tabelah na 6. strani, nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj so slabši kot lani. Niti v eni kategoriji fizične proizvodnje nismo dosegli lanskih rezultatov, niti v absolutni količini niti realneje gledano v procentualno izraženem izpolnjevanju planskih obvez.

Če gledamo samo tretje četrtletje, potem sta bila meseca julij in avgust ekstremno slaba (delno so vzrok tudi dopusti), v prvem podopustniškem mesecu pa so se rezultati bistveno popravili in so se skoraj v celoti približali s sanacijskim programom predvidenim rezultatom.

Predvideno je bilo, da naj bi z novo organizacijo Železarne (manj TOZD) dosegli boljše rezultate kot v preteklih letih, pa žal ni tako. Niti ena TOZD ni dosegla niti z gospodarskim načrtom niti z realnejšim operativnim programom predvidenih količin, ne v skupni in ne v končni proizvodnji za prodajo. Res je, da je letošnje leto specifično zaradi kasnitve pričetka obratovanja nove elektrojeklarne, ki še vedno ne obratuje s polno zmogljivostjo in je zaradi tega prišlo do delnega izpada surovega jekla, pa vendar ne moremo reči, da je nedoseganje proizvodnje v TOZD Ploščati in Okrogli program posledica pomanjkanja vložka. Tega je bilo namreč dovolj, seveda pa so se medfazne zaloge močno znižale, kar pa je s finančnega vidika samo pozitivno. Vzroki za nedoseganje z operativnim programom načrtovane količine proizvodnje so predvsem notranjega (našega) izvora, in sicer preslaba tehnološka disciplina na skoraj vseh ravneh, preveliki zastoji, tako »tehnološke«, kakor tudi »storitvene« narave, pa pomanjkanje delavcev in velika odsotnost le-teh na ključnih delovnih mestih.

Asortiment proizvodnje je bil boljši kot lani, pa vendar nižji od načrtovanega, kar pa ni pogojeno s samo proizvodnjo, ampak tudi s položajem na trgu in z naročili.

Z rezultati se letos lahko pohvalimo le pri izvozu, saj so bistveno boljši od vseh dosedanjih let, čeprav ga nekateri imenujejo tudi »nujno zlo« (dohodek nam bolj odnaša, kot pa prinaša). V primerjavi z gospodarskim načrtom je izvoz za 11 % višji, v primerjavi z lanskim letom pa v tem devetmesečnem obdobju višji kar za 60 %. Večji je predvsem izvoz na konvertibilni (zahodni) trg, kar je še toliko pomembnejše.

TOZD TALILNICE

Velike razlike med gospodarskim načrtom in operativnim programom, ki so med posameznimi obrati bistveno večje kot pa na skupnem nivoju TOZD grede predvsem na račun pričetka obratovanja Jeklarne 2. Pričetek obratovanja je bil predviden že v februarju, pa smo dejansko pričeli s testno proizvodnjo 13. marca. Prvi plavž smo ustavili že 19. maja, čeprav je bila ustavitev predvidena šele junija. Zaradi izpada proizvodnje surovega jekla v Jeklarni 2 je bilo seveda normalno, da smo prestavili roke postopnega ugašanja martinovk. Po gospodarskem načrtu naj bi že sredi marca prešli na dvopečno obratovanje, pa smo šele 15. maja. Sredi junija naj bi prešli na obratovanje samo še z eno pečjo, dejansko pa 28. julija.

Operativni program skupne proizvodnje je bil izpolnjen z 98,1 % in le obrat LIVARNA je svoje obveze presegel.

PLAVŽ

Z operativnim programom predvidene obveznosti v proizvodnji grodja (surovega železa) so plavžarji izpolnili 98,7 %. Izpad proizvodnje gre izključno na račun dveh izrazito slabih mesecev, in sicer JANUARJA, ko so za načrtovano proizvodnjo zastali za 20,6 % zaradi obilice zastojev na obeh plavžih (posledice pregrevanja in menjave šob in prisilnega mirovanja plavža št. 2 od 11. do 18. januarja zaradi pogoretega trakov v aglomeraciji), in AVGUSTA, ko so bile planske obveze izpolnjene z

89,1 % zaradi velikega števila mehanskih okvar na armaturi prebodne odprtine.

JEKLARNA 1

Višji (realnejši) operativni program je bil izpolnjen s 97,3 %. To Jeklarne sestavljata dva oddelka, in sicer martinarna, ki naj bi dokončno prenehala obratovati konec leta in svoje planske obveznosti presega (102 %) in pa elektrojeklarne (stara), ki močno zaostaja za načrtovanimi obvezami (92,8 %), kar je izredno zaskrbljujoče, če vemo, da bo ob Jeklarni 2 v prihodnje edina baza za domači vložek. Vzroki izpada so taki, da se jih z bolj angažiranim delom tako vzdrževalcev kakor tudi jeklarjev večinoma da odpraviti, kajti to so predvsem močno »nadpovprečni« ZASTOJI IN OKVARE tako tehnološke kakor tudi vzdrževalne narave, odpisi nekurantne proizvodnje in le malenkost redukcije električne energije. Asortiment proizvodnje je bil boljši kot lani (predvsem je bilo izdelanega več nerjavnega jekla), čeprav še vedno ne na načrtovani višini, kajti občasno je primanjkovalo VAC žice (januar), skoraj vedno nekaj patentirane, pri dinami pa je predvsem vzrok v slabem izplenu (odpis proizvodnje).

Kontiliv je v teh devetih mesecih odlijl 42.274 ton gredic, kar je 77,4 % gospodarskega načrta, oziroma 101,9 % nižjega operativnega programa (zaradi zadostnih medfaznih zalog gredic in žice ter zmanjšanja obsega proizvodnje v Valjarni žice, ki je že junija prešla na obratovanje v sistemu 5+2, čeprav je v planu 4+1).

JEKLARNA 2

Precej nižji operativni program (kasnejši začetek obratovanja) so jeklarji presegli za 0,2 %, vendar na račun prvega polletja. V tretjem četrtletju, ko je bil operativni program enak gospodarskemu načrtu, niso uspeli izpolniti planskih obvez niti en mesec. Vzroki za nedoseganje proizvodnje so bili naslednji: v juliju je prišlo do okvare tokovnega transformatorja, zato obratovanje s polovično močjo toka, več tehnoloških zastojev v avgustu (testna proizvodnja) in v septembru nenačrtovani zastoji zaradi nepravčasno pripravljenih livnih ponvic in težav pri pripravi vložka zaradi okvar žerjave.

Konec julija so pričeli z vročim testiranjem VOD naprave (vakuumiranje jekla), ki sedaj že normalno obratuje. Vroče testiranje naprave

(Nadaljevanje na 6. strani)

Delo strokovnih skupin je uspešno

Eden od ukrepov za izboljšanje poslovanja naše železarne je bil tudi izboljšati proizvodnjo in predelavo jekla tako, da homo dosegli vsaj načrtovane izplene. Poslovodni odbor je imenoval dve strokovni skupini, ki bosta v obliki projektne naloge reševali te probleme, prva za relacijo Talilnice — Valjarna bluming-štekla, druga pa naj bi reševala organizacijske in tehnološke probleme v Valjarni debele pločevine.

Obe strokovni skupini sta poslovodnemu odboru podali poročilo o svojem delu in poslovodni odbor je ocenil, da sta delali uspešno. Podpredsednik poslovnega odbora za proces Božidar Bartelj nam je povedal, kaj sta strokovni skupini ugotovili in kakšne rešitve sta predlagali.

Poročilo o problemih na relaciji Jeklarne — Valjarna bluming-štekla obravnava predvsem probleme, ki so nastali zaradi prenosa tehnologije iz stare v novo jeklarne, to je prenosa vseh tehnoloških postopkov z martinovk na elektropeč, povečanja deleža vakuumске tehnologije in v zadnjem času tudi zaradi tehnoloških problemov pri vlivanju na konti livu.

S konstituantne seje delavskega sveta Železarne (foto: I. Kučina)

Konstituantna seja delavskega sveta Železarne

14. oktobra so se novoizvoljeni delegati zbrali na konstituantni seji delavskega sveta železarne. Delegati so takoj pričeli z rednim delom, saj so se poleg obveznih točk dnevnega reda konstituantne seje seznanili z izvajanjem sklepov prejšnjih sej, s poročilom o izvajanju projekta Jeklarne 2 in s predlogom poslovne politike Železarne za leto 1988. Sprejeli so poročilo komisije za vrednotenje del in nalog in potrebne sklepe za pričetek razpisnih postopkov za imenovanje direktorjev sektorjev ter imenovali inventurne komisije. Izrečene so bile tudi že delegatske pobude.

Na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata so delegati najprej izvolili delovno predsedstvo in verifikacijsko komisijo.

Predsednik volilne komisije Železarne je seznanil delavski svet z rezultati volitev 30. septembra. Vsi kandidati za delegate v samoupravnih organih na nivoju delovne organizacije in kandidati za člane delegacij za delegiranje delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti so bili izvoljeni s potrebno večino glasov. Udeležba na volitvah je bila 77,1 %. Pripravo in izvedbo volitev je ocenil tudi sindikat, ki je ugotovil, da so vse organizacije pra-

vočasno evidentirale kandidate, da so bile vse aktivnosti pripravljene pravočasno in v skladu z navodili, prav tako pa je bila dobro organizirana tudi izvedba volitev.

Delavski svet je potrdil poročilo verifikacijske komisije. Na volitvah je bilo izvoljenih vseh 41 predlaganih delegatov za delavski svet Železarne. Na podlagi potrdil o izvolitvi so pooblaščenici za opravljanje funkcije delegatov v delavskem svetu Železarne za dobo dveh let, njihov mandat pa traja od 30. septembra 1987 do 30. septembra 1989. Na seji je bilo prisotnih 87,7 % delegatov, zato je delavski svet lahko veljavno sklepal.

Miro Mohorič, predsednik delav-

skega sveta v preteklem mandatu obdobju, je v poročilu o delu delavskega sveta poudaril, da so se delegati srečevali s težkimi in pomembnimi nalogami in bili velikokrat postavljeni pred odgovorne odločitve. Napori delegatov v preteklem mandatu so bili usmerjeni predvsem na štiri ključna področja. Nove naložbe, predvsem uresničitev projekta Jeklarne 2, je delavski svet spremljal na vsaki seji, navezoval pa je tudi stike s samoupravnimi organi glavnega izvajalca — delovne orga-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Odprema pod plavžem

Po podatkih statistične službe smo do 19. oktobra izdelali 67.387 ton skupne proizvodnje, kar je 109,1 odstotka operativnega programa. Plan izpolnjujejo naslednji obrati: Plavž (109,8 %), Jeklarne (108,1 %), Valjarna bluming-štekla (126,4 %), Profilarna (106,1 %), Vratni podboji (119,4 %), Valjarna žice (121,2 %), Žičarna (103 %) in Elektrode (113,7 %).

V obratu Plavž smo izdelali 4.842 ton grodja, kar je 109,8 odstotka družbenega plana in enakega operativnega programa.

V Jeklarni 1 so vili 14.439 ton jekla. Družbeni plan in enak operativni program presegajo za 4,5 odstotka.

V Jeklarni 2 so v devetnajstih dneh izdelali 116 sarž, kar je 8.686 ton. Plan presegajo za 18,1 odstotka.

V trinajstih odpremnih dneh smo prodali 14.648 ton končnih izdelkov in storitev, kar je 90,5 odstotka operativnega programa. Plan prodaje izpolnjujejo: Valjarna bluming-štekla (123,3 %), Profilarna (119,6 %), Vratni podboji (115,5 %), Valjarna žice (177,3 %) in Žičarna (105,5 %).

(Nadaljevanje na 3. strani)

Konstituantna seja delavskega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

Novi predsednik delavskega sveta Železarne Janez Kunstelj (foto: I. Kučina)

nizacije Rudis. Sedaj teče v Jeklarni 2 testna proizvodnja. Hkrati z gradnjo nove jeklarnje je tekla tudi pomembna naložba v Valjarno debele pločevine, ki pa še ni stekla tako, kot smo načrtovali. V letu 1986 je delavski svet vodil priprave na organizacijske spremembe v Železarni, ki naj bi povečale proizvodne učinke, zmanjšale stroške poslovanja, prispevale k večji donosnosti proizvodnje, boljši učinkovitosti dela in povečale zadovoljstvo delavcev. Tako smo zmanjšali število temeljnih organizacij z 21 na 6, delovne skupnosti pa smo združili v eno, seveda ob pogoju, da ni okrnjena samoupravna organiziranost. Z referendumom smo izpeljali statusne spremembe reorganizacije, vendar projekt nove organiziranosti Železarne še ni dokončan, saj še ni uveljavljena mikroorganizacija in nekatere spremembe, ki smo jih s spremembo organiziranosti pričakovali.

Tretje področje, zelo občutljivo in zapleteno, kateremu je bila posvečena velika pozornost, so dohodkovni odnosi in delitvena razmerja s sistemom nagajevanja. Delavski svet je imenoval strokovno komisijo, ki je po enotni metodi in kriterijih obravnavala vrednotenje kategorij in nalog. Vsi predlogi so bili obravnavani in potrjeni na samoupravnih organih, poudariti pa je treba, da je tako imenovana prekategorizacija bolj začasna značaja v prehodnem obdobju, ko bomo uveljavili načela, sprejeta s samoupravnimi sporazumi o delitvi dohodka, čistega dohodka in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, na podlagi katerih bo pravičnejše nagajena tudi strokovnost, omogočeno bo napredovanje na delovnem mestu ter spodbujena delavnost vsakega posameznika in pripadnost kolektivu. Ves čas svojega mandata si je delavski svet tudi prizadeval za dobro poslovanje Železarne in sprejemal ukrepe, ki naj bi to omogočili. Ob koncu letošnjega polletja so se pokazale rdeče številke, zato bo potrebno veliko naporov, da se izkoplje iz težav in bo letna bilanca pozitivna. Ob koncu poročila se je Mohorič zahvalil vsem dosedanjim članom delavskega sveta in delegatom posameznih delegacij in izvršilnih organov ter njihovim predsednikom, novoizvoljenim delegatom delavskega sveta pa je zajeel uspešno, odločno in kreativno delovanje.

Kratka poročila o delu izvršilnih in drugih organov delavskega sveta so posredovali tudi predsedniki teh organov.

Na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne so delegati izvolili za predsednika delavskega sveta Železarne JANEZA KUNSTLJA iz sektorja tehnične kontrole in namestnika predsednika delavskega sveta Železarne JANEZA PAVLINA iz Hladne valjarne Bela.

Po kratkem nagovoru delegatom in zahvali za zaupanje je novoizvoljeni predsednik prevzel vodenje seje.

Delavski svet je na predlog IO KOO sindikata z večino glasov izvolil člane izvršilnih in drugih organov delavskega sveta (imena kandidatov so bila objavljena v Železarju) ter

njihove predsednike in namestnike, in sicer:

— odbor za gospodarstvo: predsednik JOŽE STARC — TOZD Tehnične dejavnosti,

— odbor za samoupravne splošne akte:

predsednik GREGOR HUDRIČ — TOZD Ploščati program, namestnica VOJKA LEGAT — TOZD Okrogli program,

— odbor za splošne zadeve: predsednik JANEZ ZAVELJČINA — TOZD Okrogli program,

namestnik BRANKO ŠIFLER — TOZD Komerciala,

— odbor za kadre in družbeni standard: predsednik JANEZ VILMAN — TOZD Komerciala,

namestnik SONJA JEKOVEC — TOZD Družbeni standard,

— odbor za stanovanjska vprašanja:

predsednica IVICA KOMIC — delovna skupnost skupnih služb,

namestnica JULIJANA KREJIČ — TOZD Družbeni standard

— odbor za informiranje: predsednik ANTON AUBAR — TOZD Talilnice,

namestnik ANTON SMOLEJ — TOZD Okrogli program.

Z večino glasov je bil izvoljen tudi uredniški odbor Železarja.

Za predsednika poravnalnega sveta je bila izvoljena VERA SMUKAVEC — TOZD Komerciala, za namestnika pa JOŽE ŽIDAR — TOZD Ploščati program in IGNAČ JURAN — TOZD Tehnične dejavnosti.

Delegati v odboru samoupravne delavske kontrole in v odboru posebne finančne službe bodo predsednike in namestnike svojih odborov izvolili na konstituantnih sejah.

Z večino glasov so bili izvoljeni tudi predsednik in podpredsednik skupne disciplinske komisije, in sicer:

predsednik DANILO SVETLIN — delovna skupnost skupnih služb in podpredsednik: FRANC URBAN — delovna skupnost skupnih služb,

JOŽE BAGUDIČ — TOZD Ploščati program, JOSIP BAJZ — TOZD Okrogli program, CVETKA MARTINCIC — delovna skupnost skupnih služb, SLAVKO ČOP — TOZD Družbeni standard, ŠTEFAN GRAH — TOZD Tehnične dejavnosti,

FRANC GUBAN — TOZD Komerciala, MILAN LAVTIZAR — TOZD Talilnice in ANTON PRETNAR — TOZD Tehnične dejavnosti.

V drugem delu seje so delegati po poročilu predsednika poslovnega odbora ugotovili, da so vsi sklepi delavskega sveta Železarne v mandatnem obdobju 85/87 uresničeni oziroma se sklepi, ki so dolgoročni, izvajajo.

V poročilu o izvajanju projekta Jeklarna 2 je vodja projekta Emil Azman povedal, da bo Jeklarna 2 začela s poizkusno proizvodnjo konec leta. V Jeklarni 2 dosega načrtovano količino jekla, v zadnjem času, ko so pričeli delovati tudi kontiliv, vakuumska in TN naprava, pa dosega tudi boljše kvalitete. Ob prenosu proizvodnje iz martinare v Jeklarno 2 se pojavljajo še kadrovske problemi. Ker so nekatere naprave pričele delovati kasneje, kot je bilo načrtovano, se je vrednost naložbe precej povečala.

Delavski svet je potrdil predlog poslovne politike Železarne za leto 1988. Osnovni cilj poslovne politike za naslednje leto, na katerega se navezujejo tudi vse ostale aktivnosti v Železarni, je obdržati sedanj nivo proizvodnje ob izboljšanju asortimenta. Še naprej bomo razvijali finalizacijo izdelkov v lastnih obratih in sodelovali s predelovalnimi organizacijami. Opustili bomo nekatere zastarele naprave in proizvodnjo usmerili na novejša agregate z modernjšo tehnologijo. Na novih napravah bo potrebno doseči načrtovano količino in kvaliteto proizvodnje. Plan je treba postavljati ob upoštevanju tržnih potreb, proizvodnih kapacitet in ostalih notranjih in zuna-

njih dejavnikov. Da bomo lahko sproti upoštevali dejanske pogoje poslovanja, bomo v letu 1988 prešli na dekadno načrtovanje proizvodnje.

Sprejeto je bilo tudi poročilo komisije Železarne za vrednotenje del in nalog. Delavski svet je podaljšal članom komisije mandat do sprejema mezo in mikro organizacije. Po uveljavitvi nove organiziranosti bo imenoval novo komisijo, ki bo delovala kot stalno telo in spremljala urejanje sistema nagajevanja po novem samoupravnem sporazumu. Zaradi pripombe, da število pritožb v tabeli, priloženi poročilu, ni pravilno, bo komisija do prihodnje seje to preverila in pripravila podrobnejšo tabelo.

Ker je v skladu s sklepi 16. seje prejšnjega delavskega sveta pričet redni razpisni postopek za direktorje sektorjev, je delavski svet za izvedbo razpisnih postopkov imenoval razpisne komisije v naslednji sestavi:

— za direktorja finančno računovodskega sektorja:

Stane Gorenc — TOZD Okrogli program, Bogomir Ličof — TOZD Talilnice, Vera Smukavec — TOZD Komerciala, Aleš Soklič — TOZD Tehnične dejavnosti, Maja Žagar — delovna skupnost skupnih služb;

— za direktorja sektorja za tehnično kontrolo:

Alojz Burja — TOZD Komerciala, Ljubomir Galič — TOZD Okrogli program, Janez Kunstelj — DSSS, Branko Lendero — TOZD Ploščati program, Sašo Piber — TOZD Okrogli program,

— za direktorja sektorja za razvoj in raziskave:

Vanda Eniko — TOZD Tehnične dejavnosti, Florjan Mejač — delovna skupnost skupnih služb, Ivanka Petrič — delovna skupnost skupnih služb, Dušan Sikošek — delovna skupnost skupnih služb, Franc Sluga — TOZD Talilnice;

— za direktorja sektorja za inženiring:

Janez Berce — delovna skupnost skupnih služb, Božo Černe — delovna skupnost skupnih služb, Peter Gasar — TOZD Okrogli program, Janez Pavlin — TOZD Ploščati program, Marjan Pintar — TOZD Tehnične dejavnosti;

— za direktorja splošnega sektorja:

Janez Koren — TOZD Družbeni standard, Zoran Krejič — delovna skupnost skupnih služb, Branko Pagon — TOZD Okrogli program, Matjaž Pribošič — delovna skupnost skupnih služb, Janez Rozman — TOZD Ploščati program.

Delavski svet je imenoval tudi centralno koordinacijsko inventurno komisijo, komisijo za popis materialnih rezerv, komisijo za popis denarnih sredstev, terjatev in obveznosti pri združenih sredstvih DO Železarne Jesenice in komisijo za popis sredstev in virov sredstev sklada skupne porabe DO ŽJ.

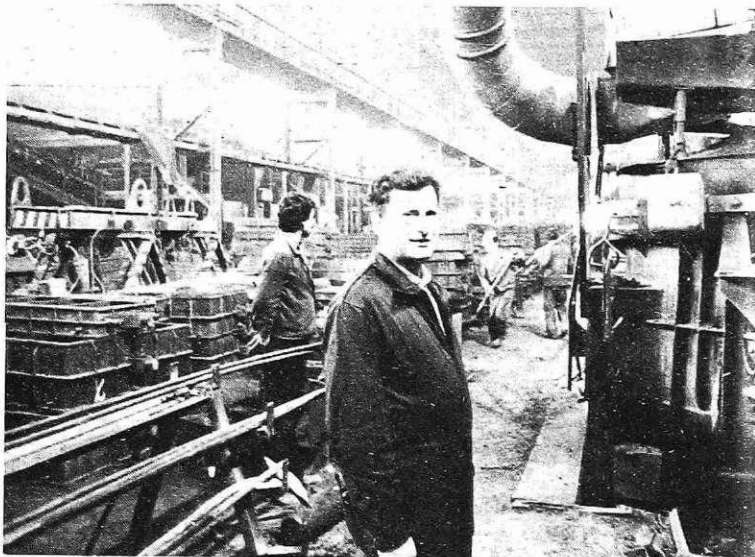
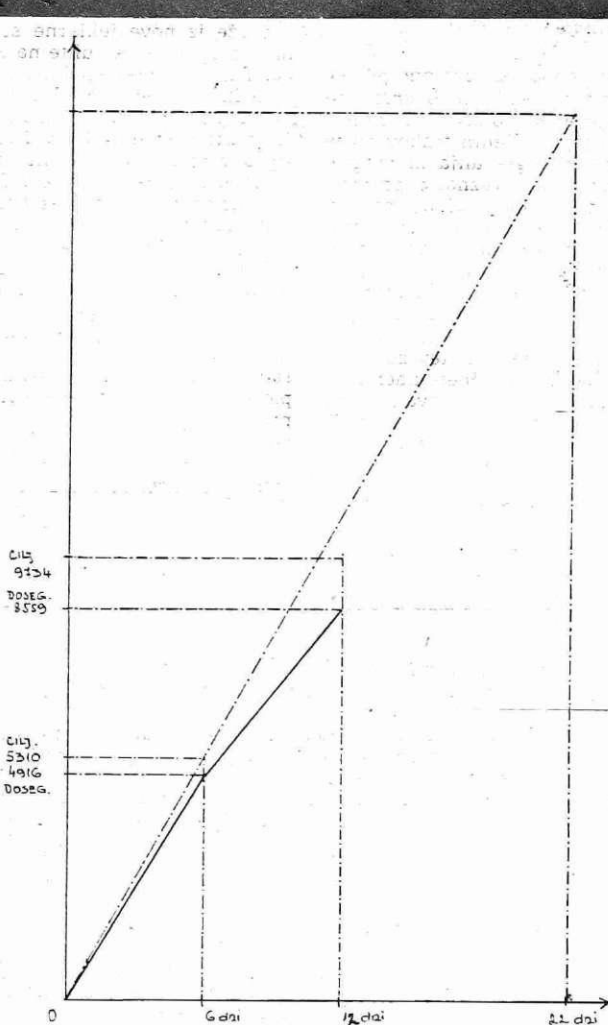
V zadnji točki dnevnega reda, ki je namenjena delegatskim vprašanjem in pobudam, je izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata dal pobudo za uvedbo dodatnega nagajevanja najuspešnejših tekmovalcev kovinarjev, ki na republiškem in zveznem tekmovanju dosega vidne uvrstitve. Strokovna služba bo do naslednje seje preverila možnosti uvedbe dodatne stimulacije s procentnim povečanjem kategorije za določeno dobo.

Delegat iz Valjarne blumingštel je dal pobudo, naj se do naslednje seje delavskega sveta pripravi poročilo o tem, katere zunanje delovne organizacije in privatni obrtniki opravljajo naloge za Železarno ter koliko in kakšna finančna sredstva so za to namenjena.

Delegat iz TOZD Družbeni standard je dal pripombo, naj v prihodnje delegati delavskega sveta dobivajo gradivo pravočasno, po možnosti z ošnutki sklepov, da bodo na seje prihajali pripravljeni.

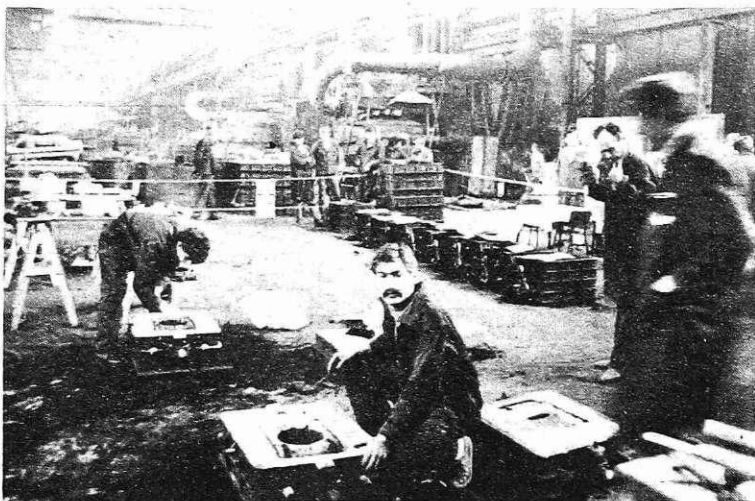
CSI — MZ

doseganje skupnega cilja poslovanja

Jernej Kocjančič

V prejšnji številki Železarja smo že pisali o pomembnih dosežkih naših sodelavcev na zveznem tekmovanju kovinarjev. Livarja Martin Mlakar in Jernej Kocjančič sta zasedla drugo in tretje mesto. Tokrat objavljamo fotografije s tekmovanja v Banja Luki, ki so nam jih poslali sodelavci časopisa Skozi TAM.

Martin Mlakar

Ste bolni?
Ste zdravi in radovedni?
Vas zanimajo še neznane moči človekove energije?

ZIT organizira v petek, 23. oktobra, ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine predavanje o zdravljenju z bioenergijo. Predavala bosta Leonida Čepin in Mladen Željko. Po skupinskem delu terapije bo mogoča še individualna obravnavna, odvisno od tegob, ki vas tarejo.

Pregled odsotnosti

MESEC SEPTEMBER 1987

9 MESECEV LETA 1987

TOZD	število delavc.	bolniška odsot. %	porod. odsot. %	red. letni dopust %	ostala odsot. %	skupna odsot. %	število delavc.	bolniška odsot. %	porod. odsot. %	red. letni dopust %	ostala odsot. %	skupna odsot. %
TOZD Talilnice	907	5.82	0.29	10.55	2.38	19.04	929	5.63	0.25	10.63	0.91	17.42
TOZD Ploščati prog.	1126	8.10	0.43	10.82	1.94	21.29	1124	7.23	0.27	10.63	0.91	19.04
TOZD Okrogli prog.	893	8.15	1.50	9.56	2.16	21.37	877	7.51	1.28	10.81	0.94	20.54
TOZD Tehnične dej.	1974	5.20	0.40	11.56	2.19	19.35	1944	5.41	0.59	10.26	1.07	17.33
TOZD Komerciala	155	3.02	3.19	11.53	1.37	19.11	158	4.09	3.57	10.75	0.57	18.98
TOZD Družb. stand.	199	5.72	8.74	9.36	0.92	24.74	195	6.92	7.70	9.54	0.48	24.64
DSSS	984	4.28	2.71	11.66	2.04	20.69	984	4.06	2.40	10.58	1.13	18.17
ŽELEZARNA	6238	6.05	1.24	10.94	2.09	20.32	6211	5.87	1.17	10.50	0.97	18.51

Delo strokovnih skupin je uspešno

(Nadaljevanje s 1. strani)

kvalitete, vendar je še vedno preveč osnovnih težav, ki jih ne bi smelo biti. Tako je še vedno preveč zastojev, kvaliteta toplovaljanih trakov pa je zaradi načina ogrevanja in programa valjanja neustrezna. S prenovo potisne peči smo začeli reševati vprašanje ogrevanja, saj smo vgrajali nove regulacijske in avtomatizacijske naprave, ki zagotavljajo kontrolirano ogrevanje slabov. Prenova potisne peči še ni končana, saj bomo v prihodnjem letu našli tudi drugačno konstrukcijsko rešitev za glisane cevi, v srednjeročnem načrtu pa je predvidena delna prenova ogrodja štel za nastavno napravo oziroma z zamenjavo električne regulacije s hidravliko.

Valjarna bluming - Štekel je bila zgrajena v letih 1965 - 1966, zato je elektronska regulacija zastarela in iztrošena, zanjo pa ni več tudi primernih rezervnih delov.

Šarže iz nove jeklarne so sorazmerno dobre, če so ulite na konti li-vu. Tudi prvi preizkusi izdelkov, narejenih po novi tehnologiji, dajejo vzpodbudne rezultate, ki so celo bolj-ši od pričakovanih. Ob večjem dele-žu take proizvodnje in internem os-va-janju nove tehnologije v Jeklarni 2 lahko do konca leta bistveno izbolj-šamo asortiment in zmanjšamo stro-ške za pridobivanja jekla.

Druge strokovna skupina je v Va-ljarni debele pločevine proučevala predvsem zmogljivosti in izkorišče-nost kapacitet ter programiranje in terminiranje proizvodnje, saj je za-radi novih naprav Valjarna debele pločevine nekaj drugega kot je bila prej. Z Zavodom za produktivnost smo uvedli sistem krmiljene proiz-vodnje. Ker je zahtevnost programi-ranja in terminiranja proizvodnje zelo velika, Valjarno debele pločevi-ne obravnavamo prioriteto.

Strokovna skupina, ki jo je imeno-val poslovodni odbor, in štiri skupi-

ne, ki uvajajo krmiljenje proizvod-nje, so naredile letni in mesečne na-črte proizvodnje. Načrtujemo realno proizvodnjo, ki omogoča optimalno izkoriščenost naprav, obenem pa zbiramo informacije, ki bi nam po-magale pri oblikovanju terminov do-bav za posamezne naročnike.

Naloga je že izvedena, potrebni so le še manjši popravki. Sistem, ki smo ga uvedli v Valjarni debele plo-čevine, je uporaben tudi za druge obrate. Potrebna je le še dokončna standardizacija izdelkov, oblikova-nja banke podatkov za celotno proiz-vodnjo ter določitev tehnoloških poti in časov izdelave za posamezne iz-delke.

Da bo delo teklo nemoteno, bo tre-ba v strokovne skupine vključiti tudi obratovodje ter delavce raziskoval-nega oddelka, oddelka za tehnično kontrolo in sektorja za razvoj in ra-ziskave.

Lilijana Kos

Kadrovska gibanja v septembru

Pri podatkih za mesec september smo napisali, da so očitki o pomanj-kanju delavcev le izgovor oziroma prikrivanje drugih pomanjkljivosti, ki v letu 1987 vplivajo na nedoseganje proizvodnje. Skoraj čez noč pa je sledil ve-lik zasuk v miselnosti. Ali je temu vzrok pisanje v Delavski enotnosti, deba-te na »republiko« ali celo lastno spoznanje, bo pokazala prihodnost.

Dejstvo je, da kadrovski sektor že dalj časa prepričuje odgovorne de-lavce v TOZD, da je število zaposle-nih zadovoljivo. Tako je že nekaj ča-sa sprejem v Železarno selektiven, kar v praksi pomeni, da se mnogim prosilec odpovemo, predvsem pa dajemo tistim, ki so bili disciplinsko odpušteni, vsaj leto dni časa za pre-mislek o tem, kako bo treba delovno disciplino izboljšati.

TOZD TALILNICE

Število zaposlenih se je glede na avgust zmanjšalo za štiri, tako da je sedaj v tej temeljni organizaciji 905 delavcev. Da bodo v tej TOZD še ve-liko kadrovske spremembe, pove po-datek, da je plan zaposlenih za leto 1988 698 delavcev.

TOZD PLOŠČATI PROGRAM

Tudi v septembru smo v tej TOZD

zviševali število zaposlenih. Dodatno smo zaposlili 11 delavcev, tako da jih je sedaj v TOZD 1131. Poleg redno zaposlenih je v posameznih obratih pomagalo še 10 do 15 začasno razpo-rejenih delavcev iz drugih TOZD.

TOZD OKROGLI PROGRAM

Število zaposlenih se je močno, ta-ko glede na mesec avgust kot na lan-sko leto, dvignilo tudi v obratih TOZD Okrogli program. Zlasti po-membno več delavcev je v obratih Žičarna in Jeklovlek. Če imamo v mislih že tudi plan za leto 1988, po-tem je jasno, da tudi v prihodnje ostaja kadrovski problem zgolj Ži-čarna.

TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI

Ta TOZD ima najbolj pestra ka-drovska gibanja. Število delavcev se je tako kot v ostalih TOZD zvišalo, lahko pa trdimo, da smo v to TOZD razporedili dokaj kvaliteten kader.

TOZD KOMERCIALA

V septembru v tej TOZD ni bilo nobenih kadrovskih sprememb.

TOZD DRUŽBENI STANDARD

Tudi v tej TOZD ni bilo večjih sprememb. Število zaposlenih se je zmanjšalo za dva delavca.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Vztrajno zmanjšujemo število za-poslenih v delovni skupnosti, kjer je bilo v septembru 15 delavcev manj kot avgusta. S predvidenimi odhodi v pokoj, nadaljevanjem selektivnega zaposlovanja in racionalizacijskimi postopki se bo število zaposlenih še zmanjševalo.

	iz JLA	št. štend.	ostali	SKUPAJ	iz JLA	displ.	po skl.	ODR	upokoj.	umrli	SKUPAJ	stanje 30. 9. 87	stanje 30. 9. 86	povprečje 87	povprečje 86
Vodstvo TO TAL.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Plavž	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-	142	190	170	190
Jeklarna	-	-	-	-	-	3	1	-	4	-	-	677	672	675	670
Livarna	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	84	82	82	82
TOZD TALILNICE	-	2	-	2	-	4	2	-	6	-	-	905	944	929	942
Vodstvo TO P P	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Valjarna bl. št.	-	1	1	2	-	1	1	-	2	-	-	341	333	340	333
Valj. deb. pločevine	-	-	1	1	-	1	1	1	3	-	-	205	199	207	199
HL. valjarna Bela	-	4	1	5	-	-	-	-	-	-	-	279	273	272	272
HL. valjarna Jes.	-	2	1	3	-	-	1	-	1	-	-	200	200	201	199
Profilarna	-	1	4	5	-	-	-	-	-	-	-	63	58	59	58
Vratni podboji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	51	43	51
TOZD PLOŠČ. PROGR.	-	8	8	16	-	2	3	1	6	-	-	1131	1114	1124	1112
Vodstvo TO O P	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Valj. žice	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	153	161	156	161
Žičarna	-	6	6	12	-	-	-	-	-	-	-	242	224	228	222
Jeklovlek	-	3	4	7	-	-	1	-	1	-	-	161	143	148	141
Elektrode	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	261	258	265	257
Žebljarna	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	84	79	78	79
TOZD OKROGLI PROGR.	-	10	13	23	-	-	1	1	2	-	-	903	865	877	860
Vodstvo TO T D	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Strojni obrati	2	8	-	10	-	-	1	-	2	3	-	388	289	286	291
Vzdrževalni obrati	-	6	8	14	2	1	3	-	6	-	-	985	1063	1063	1060
Energetski obrati	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	245	237	242	236
Transportni obrati	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	347	363	351	363
Materialno gospodarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOZD TEH. DEJAVNOSTI	3	15	10	28	2	1	4	-	2	9	-	1967	1952	1944	1950
TOZD KOMERCIALA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	155	160	158	160
TOZD DRUŽB. STANDARD	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	198	193	195	193
Poslovodni odbor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	6	5
Fin. račun. sektor	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	145	139	143	139
Kadrovski sektor	-	-	-	-	-	-	16	-	16	-	-	101	105	102	109
Pripravniki	2	1	2	5	-	-	1	-	1	-	-	23	30	27	31
Splošni sektor	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	199	212	204	210
CSI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	18	15	18
SEOI	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	122	123	122	123
Sektor teh. kontrole	-	1	-	1	-	-	1	1	2	-	-	209	206	211	206
Sektor za razv. in razis.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59	59	60	59
Služba za plan. procesa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	17	16	17
Sektor za inženiring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77	80	78	80
DSSS	2	2	3	7	-	-	20	1	21	-	-	971	994	984	997
ŽELEZARNA	5	37	34	76	2	3	34	5	46	-	-	6230	6222	6211	6214

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 26. OKTOBRA DO 1. NOVEMBRA

26. oktobra, Aleš LAGOJA, sektor za razvoj in raziskave, Jesenice, Tito-va 22, ☎ 82-826.
27. oktobra, Sašo MANDELJC, Valjarna bluming - štekel, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
28. oktobra, Valentin MARKEŽ, Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4 b, ☎ 83-345.
29. oktobra, Leon MESARIČ, Žebljarna, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
30. oktobra, Srečo MEŽNAR, Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107 a, ☎ 89-040.
31. oktobra, Vladimir OBLAK, Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1 a, ☎ 81-727.
1. novembra, Jože OSVALD, Livarna, Rateče 21, ☎ 88-012.
Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja de-žurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 26. 10.	Vanda Eniko	Janez Arh
Torek — 27. 10.	Vlado Repe	Dušan Bak
Sreda — 28. 10.	Alojz Varl	Ivan Mežik
Četrtek — 29. 10.	Janez Vehar	Aleš Robič
Petek — 30. 10.	Janez Faletič	Pavel Zupan
Sobota — 31. 10.	Božidar Černe	Alojz Slivnik
Nedelja — 1. 11.	Matija Urh	Jože Zidar

Služba obratne ambulante

Od 26. do 31. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
V soboto, 31. oktobra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alen-ka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zob-na ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 31. oktobra, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Vik-tor Stražišar.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

24. in 25. oktobra, Branko MARKIZETI, Jesenice, Titova 4 a, ☎ doma 83-596, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na do-mu.

KADROVSKO GIBANJE V SEPTEMBRU

UPOKOJENI: Franc Čufar, 1931, Jeklarna — 34 let v ŽJ; Nada Trušino-vec, 1937, Valjarna debele pločevine — 30 let v ŽJ in Milan Vister, 1929, STK — 40 let v ŽJ.
INVALIDSKO UPOKOJENA: Anica Finžgar, 1939, Elektrode — 28 let v ŽJ in Pavel Medved, 1934, Plavž — 30 let v ŽJ.
UMRLA: Jože Jekler, 1943, Strojni obrati — 24 let v ŽJ in Marjan Udir, 1940, Strojni obrati — 24 let v ŽJ.

Cene artiklov v naših delilnicah

Glede vprašanja o cenah artiklov v delilnicah Železarne Jesenice, po-stavljeneza v glasilo Železar šte. 39 dne 1. oktobra 1987, podajamo nasled-njo obrazložitve:

Po sklepu odbora za kadre in druž-beni standard pri delavskem svetu Železarne Jesenice z dne 21. aprila 1986 znašajo pribitki (pri prostih na-kupih):

— 30 do 35 % pri delikatesah,
— 60 do 62 % pri brezalkoholnih pijačah (% vsebuje tudi prometni da-vek) in
— 10 % pri mineralni vodi.

Skladno s temi pribitki je izraču-nana tudi prodajna cena jogurta (upoštevaje 30 % pribitek).

Za lažje razumevanje celotnega formiranja cen oziroma določanja vrednosti bona dajemo še naslednjo razlago:

Z bonom za prehrano med delom lahko delavec Železarne Jesenice kupi topli obrok, enega od hladnih obrokov, ali artikle, ki so v prosti prodaji (mleko, jogurt, jajca, tetra sokovi, brezalkoholne pijače ipd.). Polna ekonomska cena toplega obro-ka znaša po zadnjih kalkulacijah 1.450 din, hladnega obroka pa 1.170 din, oziroma v povprečju 1.370 din (ob ugotovitvah, da je prodaja toplih obrokov za približno 15 % večja kot prodaja hladnih obrokov). Po druž-benem dogovoru smo lahko za pre-hrano med delom mesečno obreme-nili TOZD za vsakega delavca v zne-sku 29.800 din, oziroma 1.295 din za vsak bon (ob upoštevanju 23 dni me-sečno). To pomeni, da nam za pokri-tje ekonomske cene »zmanjka« pri

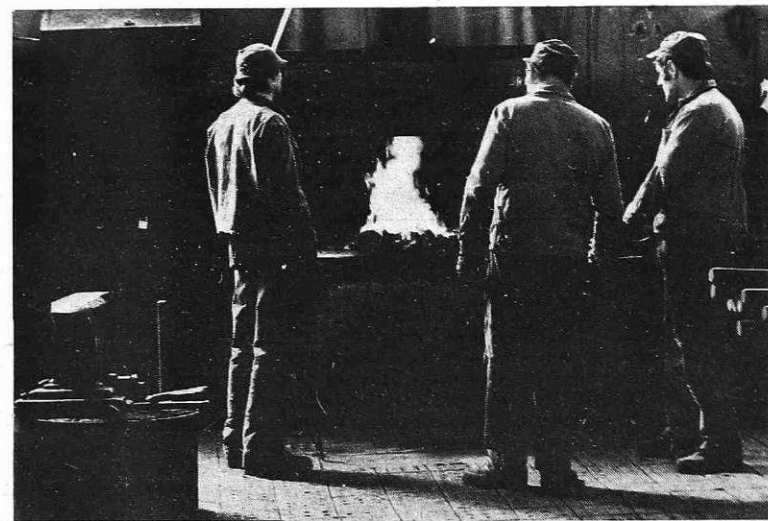
vsakem bonu 75 din, kar lahko »po-krijemo« le s pribitkom, oziroma z manjšo vrednostjo bona pri nakupu artiklov v prosti prodaji.

Stališče TOZD Družbeni standard je, da bi v Železarni Jesenice prešli na sistem bon — malica z ukinitvijo vseh artiklov, ki se jih danes da do-biti v prosti prodaji. To bi nam omo-gočilo realnejše izračunavanje vred-nosti bonov, pa tudi samo poslovanje

delilnic bi bilo precej lažje.

Ugotavljamo namreč, da delavci, ki bon »vnovčijo« za nakupe v prosti prodaji, v bistvu regresirajo delavce, ki se hranijo s hladnim oziroma to-plim obrokom. Prav zato bi morali veljavnost bona za prehrano skraj-šati, kajti bon je namenjen prehrani med delom, ne pa različnim naku-pom (salame, klobase, jogurti, tetra sokovi ipd.), ki bi jih praviloma mo-rali opravljati v trgovinah.

Romana Bradič

Pri ognjišču (foto: I. Kučina)

Informatika dobiva pravo obliko

Ob pomembni obletnici našega računskega centra bi radi podrobneje pregledali pot njegovega razvoja in predstavili ljudi, ki so s svojim delom prispevali k njegovemu ugledu. Eden od njih je tudi sedanji vodja elektronsko-računskega centra Janez Miko, ki je na ERC že od leta 1970.

»V zadnjih dvajsetih letih informatika dobiva svojo pravo obliko kot s podatki podprt informacijski sistem, včasih pa je bila le zamenjava za ročno delo. Danes je treba informacije drugače obdelovati, jih med seboj povezovati in iskati logične povezave. Posledica tega je mnogo bolj zapletena tehnika obdelave podatkov, ki zahteva tudi drugačno urejenost, predvsem dorečena pravila poslovanja. V sedemdesetih letih smo kot prvi v Jugoslaviji poskušali organizirati banke podatkov, vendar se nam je zaradi preprogostih sprememb v organizaciji in poslovanju Železarne sistem vedno porušil, ker nismo imeli več pravih podatkov. Narejen je bil sistem za spremljanje letnih in mesečnih stroškov po kalkulacijah, vendar nismo imeli natančnih in pravočasnih podatkov, zato sistem ni mogel zaživeti. Natančnost, pravočasnost in vsaj določena stalnost podatkov so najni predpogoji za računalniško obdelavo, vendar na to računski center ne more vplivati. Posledica pa je neuporabnost rezultatov, ker niso pravi.

Janez Miko (foto: S. Kokalj)

V zadnjih letih na tem področju ponovno poskušamo vzpostaviti red, ki predvideva reorganizacijo dela in disciplino tudi na drugih področjih, ne le pri računalništvu. Red na področju informatike pomeni, da bodo povezave v poslovanju manj zapletene in da jih bomo lahko sledili s podatki, da bo ponovno definirana odgovornost, tudi odgovornost do podatkov in da bolj spoštujemo interne predpise. Ko govorim o odgovornosti do podatkov, mislim predvsem na to, da se ne bi več ukvarjali s popravljanjem podatkov, ampak bi jih le strokovno obdelovali in jamčili za pravilnost analiz. Tako delajo namreč tudi druge.

Sedaj se s takimi problemi vedno pogosteje srečujemo – podatki so netočni in prihajajo k nam z zamudo, dogovorov ne spoštujemo, ampak jih kar naprej spreminjamo ali pa išče-
mo luknje v njih, da jih ne bi bilo treba uresničiti. Če bi bili ti proble-
mi rešeni, bi imeli računalniški stro-
kovnjaki večjo moč odločanja in več
možnosti za urejanje podatkov. Polo-
žaj informatike kot celote je sedaj
zelo slab, ker do sedaj gospodarstvo
ni bilo v tako težkem položaju, da
odločitve brez informatike ne bi bile
dobre. Danes pa potrebujemo odloči-

tive, podprte z znanjem in vedenjem informatike, vendar na to nismo dovolj pripravljene. Lahko bi rekli, da so nas preveč uspevali uspehi iz preteklosti in nismo iskali novih možnosti, ki jih informatika daje. Kljub temu ni razloga za obupavanje, saj imamo na področju računalništva in informatike na sploh še dovolj rezerv.

V preteklosti je imel računski center ob podpori glavnega direktorja zelo veliko vlogo in vpliv, česar danes nima več. Sedaj je na ERC zaposlenih 68 delavcev, ki večinoma niso zadovoljni s svojim položajem, zato mnogi odhajajo drugam. Fluktuacija v računskem centru ni pogojena samo s slabim nagrajevanjem, ampak tudi z zaostajanjem pri razvoju računalništva pri nas tako v opremlitvi kot v programskih rešitvah. V računalništvu se znanje ne le dograjuje, ampak se vsakihih toliko let popolnoma zamenja in če takemu razvoju znanja v Železarni niti z opremo niti s kadri ne sledimo, je fluktuacija toliko večja.

Računalništvo in informatika na sploh je zelo naporno, saj je potrebno stalno izobraževanje in izpopolnjevanje. Zaradi velikih stroškov izobraževanja pa smo omejeni na samoizobraževanje z učbeniki in na praktično delo z računalniki. Moderna šolanja na velikih računalniških šol danes zaradi velikih stroškov ne moremo več privoščiti.

Največ problemov imamo zaradi nerazumevanja našega položaja in visokih stroškov za nakup opreme in programov, nerešeno pa je tudi vprašanje, kam s tistimi delavci ERC, ki so se v dolgih letih dela iztrošili in ne morejo več slediti razvoju računalništva. Ti delavci imajo samo dve možnosti: da informatiki popolnoma obrnejo hrbet ali se v manjših podjetjih zaposlijo kot svetovalci in programerji na majhnih računalnikih.

V naši železarni ne vemo, kaj naj naredimo z informatiko, zato je tudi računski center odveč ali pa nujno zlo. Manjka nam načrt razvoja in uporabe informatike, pa tudi tistih načrtov, ki jih že imamo, ne izpolnjujemo. Mogoče tudi zato, ker gre informatika vedno korak pred časom, kar je v nasprotju z našo zastarelo železarsko miselnostjo in stra-

hom pred novostmi. Miselnost, da če je bilo trideset let dobro, bo pa še nekaj let, je najbolj odločilna, da krepko zaostajamo za drugimi slovenskimi železarnami.

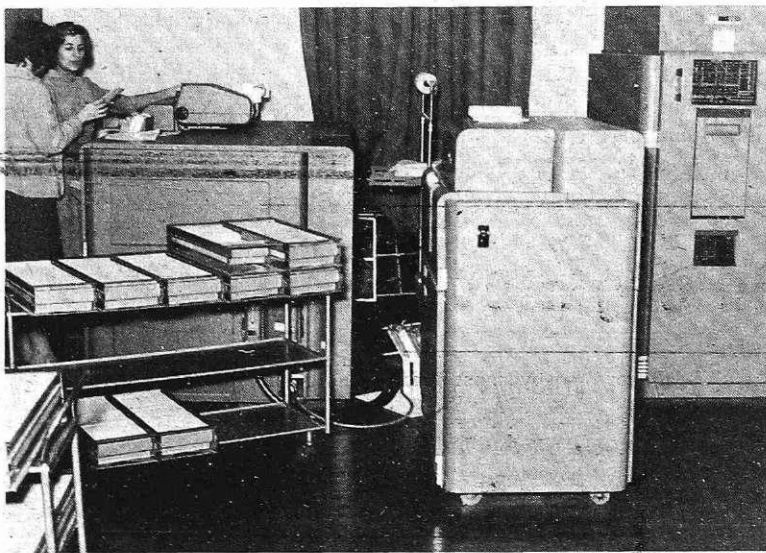
Kljub omenjenim težavam so vidni tudi napredki, čih jih opazujemo skozi daljše časovno obdobje. Ker pa so v zadnjih dvajsetih letih načrtno uvajali računalništvo na fakultetah, srednjih šolah in vedno bolj tudi v osnovnih šolah, bi morali v naši železnari pokazati nekaj zares izjemnega, da bi se tako kot včasih hodili učiti k nam. Danes je v Jugoslaviji veliko računskih centrov in je vedno manj maneverskega prostora za novosti, zato izmenjava izkušenj poteka bolj na podlagi enakovrednega sodelovanja.

V naši železarni prednjačimo na področju dela na velikem računalniku, na področju dela s procesnimi računalniki in pri uvajanju malih računalnikov. Eden od primerov uvajanja malih računalnikov je tudi pripravljanje gradiva za tisk na uredništvu Železarja, ki je eno od redkih uredništev, ki si pri svojem delu pomaga z računalnikom. Vsaših je bila osnova izmenjave izkušenj vodenje projektov, danes pa se izkušnje izmenjujejo z neposrednim povezovanjem s službo ali oddelkom, ki ima računalnik.

Na Jesenicah skušamo skupaj z Zavodom za produktivnost iz Ljubljane v okviru SOZD Slovenske železarne izdelati nomenklaturo izdelkov, ki bi se lahko prilagajala carinski nomenklaturi. To so naloge, ki so manj popularne, zahtevajo pa veliko dela in časa, njihovi rezultati pa so uporabni le za peščico ljudi. Podobno je tudi z uvajanjem ekspertnega sistema kot oblike umetne inteligence, za kar se zelo zanimajo tudi drugod, mnogi pa o tem še ne razmišljajo.«

Ko smo gradili novo jeklarino, smo vedno poudarjali njene tehnološke in proizvodne prednosti. Jeklarina 2 pa je pomembna tudi zato, ker pomeni začetek premagovanja strahu pred novostmi. Posredno namreč odpira možnosti tudi za večji prodor in vlogo informatike. Takrat bo tudi vloga ERC kot strokovne službe drugačna, sedaj pa težko izstopa iz celotne podobe Železarn ali si pridobi poseben status.

Lilijana Kos

Klasični stroji iz leta 1960

Pregled sestankov SDS

Že v prejšnji številki Železarja smo omenili, da so v prvih dneh septembra zbori delavcev razpravljali o izgubi in o ukrepih za njeno odpravo ter da smo v zvezi s tem prejeli zapisnike SDS le iz treh TOZD (ploščati program, okrogli program, Družbeni standard), čeprav ne iz vseh obratov. Vse do današnjega dne (20. 10.) jih **še vedno nismo prejeli** iz TOZD TALILNICE, TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI, TOZD KOMERCIJALNE in iz DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB. Danes si oglejmo, kaj so o izgubi in ukrepih za njeno odpravo povedali oziroma zapisali v TOZD OKROGLI PROGRAM.

TOZD OKROGLI PROGRAM

Iz OBRATA VALJARNA ŽICE smo prejeli zapisnika SDS vodstvo obrata in valjarna žice 3. SDS vodstvo obrata ugotavlja, da je stanje kritično tako v proizvodnem kot finančnem smislu. Ukrepe, ki so jim bili predstavljeni, je SDS ocenila kot presplošne in menila, da jih je potrebno za obrat konkretizirati. Izmenski vodje proizvodnje naj bi pripravili, vsak za svojo izmeno, program ukrepov za izboljšanje stanja v proizvodnji na izmeni in za izboljšanje izplena po izmenah. Od TOZD Tehnične dejavnosti bi bilo treba zahtevati, da poskrbijo za znižanje elektro-mehanskih zastojev v obratu. Takoj bi bilo treba začeti tudi z intenzivnim poučevanjem mladih delavcev v obratu za profile valjavca vseh prog v obratu. Na ravni delovodij bi bilo potrebno zaostriiti delovno in tehnološko disciplino in od njih zahtevati, da nadzorujejo, kako posamezniki izvajajo svoje delovne naloge. Preveriti bi bilo treba tudi poslovno sodelo-

vanje s »Kovinom« Jesenice, ker prihaja do motenj v nabavi repromateriala. SDS valjarna žice 3 pa pravi takole: »Člani SDS menijo, da se sedanje stanje v Železarni Jesenice lahko izboljša le z večjo disciplino in odgovornostjo ne le pri delavcih od strojih temveč tudi pri poslovodni strukturi.«

Iz **OBRATA JEKLOVLEK** smo prejeli zapisnike SDS **hladna predelava 1 in 3, adjustaža 1 ter brusilnica 1 in 3.** SDS hladna predelava 3 menja, da je treba povečati nadzor nad kvaliteto brušenja vseh izdelkov (misliči: tehnolog asistent in delovodje) in da se z dodatnimi predlogi, ki naj bi bili zapisniku priloženi kot priloga (te priloge nismo prejeli), stinja. Predlagala je tudi ponovno uvedbo premij za izredno delo v prostem času. Več skrbi pa bi bilo treba nameniti tudi boljšemu in hitrejšemu vzdrževanju strojev. SDS adjustaža 1 obljublja, da se bo trudila še bolje izvrševati svoje delovne naloge. SDS brusilnica 1 ima pripombe na iztrošenost in slabo vzdrževanje strojev. Zato bi želela imeti samostojnega ključavničarja za vzdrževanje že iztrošenih strojev. Opozarja tudi, da so limete za brusilne in ravnalne stroje predrde ali jih sploh ni. Glede tehnologije brušenja jekla bi se bilo po njihovem mnenju treba pogovoriti z vodjem obrata. Tudi SDS brusilnica 3 je v razpravi posebno pozornost namenila ukrepom, ki zadevajo njihov obrat in oddelek brusilnice. Pravijo, da med ukrepi pogrešajo predvsem opredelitev nalog in odgovornosti vzdrževalcev.

Iz OBRATA ŽIČARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, žičarna I-1, I-2, I-3, II-1, II-2 in II-3, adjustaža, patentirnica, votličarna in pocinkovalnica. SDS vodstvo obrata, adjustaža, votličarna in žičarna II-3, ki so se sestale skupaj, so soglašale s predlogi, ki jih je sprejel delavski svet TOZD. Predlagale pa so še naslednje: povečati bi bilo treba razliko med osebnimi dohodki dobrih in slabih delavcev. Zagotoviti večjo delovno in tehnološko disciplino. Ponovno bi bilo treba uvesti steno

Kadrovsko gibanje v devetih mesecih

	iz JLA	štipend.	v JLA	ostali	displ.	SKUPAJ	po skl. ODR	upokoj.	umrli	SKUPAJ
Vodstvo TO TAL.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plavž	—	—	—	—	—	—	4	6	—	10
Jeklarna	3	—	11	14	4	7	22	12	—	45
Livarna	4	3	1	8	2	1	4	—	1	8
TOZD TALILNICE	7	3.	12	22	6	8	30	18	1	63
Vodstvo TO P P	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valjarna bl. št.	5	1	16	22	2	8	6	11	—	27
Valj. deb. pločevine	4	—	15	19	3	4	10	9	—	26
Hl. valjarna Bela	11	4	8	23	6	3	9	1	—	19
Hl. valjarna Jes.	5	2	6	13	—	1	3	3	1	8
Profilarna	2	1	10	13	—	1	4	1	1	7
Vratni podboji	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—
TOZD PLOŠČ. PROGR.	28	8	57	93	11	17	32	25	2	87
Vodstvo TO O P	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valj. žice	2	1	8	11	4	8	—	1	—	13
Žičarna	6	7	18	31	5	9	2	4	—	20
Jeklovlek	9	4	16	29	2	—	4	4	—	10
Elektrode	5	1	12	18	—	2	5	11	2	20
Žebeljarna	—	—	11	11	1	1	1	1	—	4
TOZD OKROGLI PROGR.	22	13	65	100	12	20	12	21	2	67
Vodstvo TO T D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strojni obrati	14	12	7	33	9	—	8	8	2	27
Vzdrževalni obrati	23	12	34	69	10	5	23	17	1	56
Energetski obrati	2	1	8	11	1	1	3	8	1	14
Transportni obrati	7	1	17	25	4	9	7	5	4	29
Materialno gospodarstvo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOZD TEH. DEJAVNOSTI	46	26	66	138	24	15	41	38	8	126
TOZD KOMERCIJALA	—	—	—	—	—	—	4	6	1	11
TOZD DRUŽB. STANDARD	1	1	13	15	—	2	7	—	—	9
Poslovodni odbor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fin. račun. sektor	—	—	—	—	—	—	5	1	—	6
Kadrovski sektor	—	—	33	33	—	—	19	2	—	22
Pripravniki	3	7	6	16	—	—	3	—	—	16
Splošni sektor	—	—	10	10	—	1	3	10	1	14
CSI	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
SEOI	—	—	1	1	—	—	5	1	—	6
Sektor tehn. kontrole	—	1	2	3	1	—	2	6	—	9
Sektor za razv. in razis.	1	—	—	1	—	—	1	1	—	3
Služba za plan procesa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sektor za inženiring	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
DSSS	4	8	52	64	1	1	41	25	1	66
ŽELEZARNA	108	59	265	432	54	63	167	133	15	433

Dinar na dinar...

Pravijo, da je potrebno varčevati na-vsakem koraku, da je potrebno izkoristiti notranje rezerve. Tudi pri nas v Železarni? Za razmislek: koliko so nas v devetih mesecih stale zunanje firme, ki delajo pri nas, koliko so dobili privatniki, koliko imamo službenih avtomobilov, in koliko kombijev in drugih prevoznih sredstev? Koliko imamo razsejanih skladišč, koliko damo za reprezentanco?

In na drugi strani: koliko smo na-

menili za nagrade inovatorjem, za koristne predloge? Ali koliko damo za ERC?

Zanimivo bi bilo te številke videti ob devetdesetnem obračunu in materialne stroške pogledati še s kakšne druge plati, ne le, da o tem govorimo kot o stroških energije, prevoznih stroških itd! Če želimo red in ob besed preiti k dejanjem, začnimo pri sebi. Saj, kako že pravi tisti pregovor: Zgledi vlečejo! N. N.

mulacijo za dodatno delo. Zmanjšati bi bilo treba zaostajanje cen izdelkov črne metalurgije za cenami industrijskih izdelkov, cenami vhodnih materialov, reprodukcijskega materiala in energije. Podobnega mišljenja je tudi SDS žičarna I-1 in del delavcev pocinkovalnice, ki se je udeležil njenega sestanka. SDS žičarna I-3 (na tem sestanku so bili tudi delavci Žičarne II, patentirnice in drugega dela pocinkovalnice) k že omenjenemu dodaja, da je potrebno pridobiti naročila za nerjavno žico. Na sestanku SDS žičarna II-1, II-2, dela patentirnice in pocinkovalnice pa so bila izrečena še naslednja mnenja: da je treba slabe delavce izključiti, da naj bi delavci iz režije pomagali delati v proizvodnji in da naj bi manjša popravila varilnih aparatov opravili na vseh dneh kar pri strojih.

V OBRATU ZEBLJARNA se je zbora udeležilo 59 delavcev iz delovnih skupin Žemva, Arhar, Mikula, Svetina in vodstvo obrata. Dogovorili so se, da je treba zaostriti delovno in tehnološko disciplino. K predlaganim ukrepom, s katerimi se sicer v celoti strinjajo, pa so imeli še naslednjo pripombo: »Vsi ukrepi so vedno obravnavani tako, kot da so v Železnarni samo neposredni proizvajalci in da so samo oni vsega krivi. To se vidi tudi iz disciplinskih postopkov. Zato zbor predlaga, da se ukrepi začnejo od zgoraj navzdol. Samo tako bomo prišli do zaželenega cilja.«

Upamo, da bomo zapisnike iz TOZD Talilnice, Tehnične dejavnosti, Komerciala in delovne skupnosti skupnih služb prejeli »pravočasno«, da bi jih lahko objavili v prihodnji številki Zelejarja.

Center za samoupravljanje in informiranje
— Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

Kulturni dan na Raščici

V četrtek smo imeli kulturni dan. Zbrali smo se ob 7. uri pred šolo in se nato odpeljali do Ljubljane, kjer smo si ogledali televizijsko hišo.

Na RTV je zaposlenih veliko ljudi različnih poklicev. Videli smo studio, kjer snemajo TV dnevniki, pa studio za Tednik in Ex libris. V zakulisju smo spoznali mnogo predmetov iz TV oddaj. Vodič nam je razložil, kakšno je delo snemalcev, napovedovalcev, igralcev, osvetljevalcev in zvočnih tehnikov. Videli smo tudi, kako pišejo podnapise pod neslovenske filme, pa tudi uro, ki pred TV dnevnikom pokaže točen čas. Bilo je zelo zanimivo.

Iz Ljubljane smo se odpeljali na Dolenjsko, proti Raščici, rojstni vasi avtorja prvih slovenskih knjig Primoža Trubarja. V hiši, ki stoji na te-

meljih Trubarjeve rojstne hiše, je v zgornjem delu urejena posebna spominska soba. Na sredini sobe stoji 6 stebrov, ki ponazarjajo temelje slovenske književnosti. V njih so shranjeni ponaredki prvih slovenskih knjig. Mene je najbolj pritegnil Abecednik, iz katerega se more vsaki brati inu pisati naučiti.

V oknih so namesto navadnih stekel vitraži, ki predstavljajo pomembne osebe iz Trubarjevega življenja. Trubarja so zaradi tega, ker je bil protestant, večkrat preganjali in ga nekajkrat tudi izgnali. Tudi knjige je moral pisati tajno in pod drugim imenom. Njegova najbolj pomembna knjiga je Cerkovna ordnunga, zaradi katere je bil še zadnjič preganjan na Nemško, kjer je tudi umrl.

Nazaj grede smo se ustavili še na

Turjaškem gradu. Prijazna vodička nam je povedala nekaj zanimivih zgodb o gradu, graščakih in o bojih na gradu med drugo svetovno vojno. Za Turjaško Rozamundo pa je rekla, da je verjetno le plod Prešernove domišljije.

V notranjosti gradu, ki jo ravno preurejajo, smo si ogledali vodnjak, ki so ga med vojno zbombardirali, pa viteško dvorano, ki jo preurejajo in cerkev, v kateri so našli krsto in v njej kosti. To se je vsem zdelo najbolj zanimivo, vendar jaz ne verjamem, da so bile kosti človeške.

Domov smo prišli pozno popoldne lačni, ampak veseli.

Polona Malenšek, 8. b
OŠ Karavanskih kurirjev
NOB
Koroška Bela

OTROŠKI PEVSKI ZBOR OSNOVNE ŠOLE PREŽIHOR VORANC JE BIL GOST V CANKARJEVEM DOMU

Vsak ambiciozen umetnik si želi, da bi se predstavil v slovenskem kulturnem centru — CANKARJEVEM DOMU.

Ta želja se je v teh dneh uresničila tudi 24 pevcem otroškega pevskega zbora naše šole, ki ga vodi STANKA MENCINGER. V Cankarjevem domu so nastopili v soboto, 10. oktobra, na otroški matineji. Pobudo je dal skladatelj JANEZ BITENC, ki že dobro pozna kvaliteto našega zbora, s klavirjem pa jih je spremljal BORUT LESJAK.

Matineja je bila razdeljena na dva dela. V prvem je Bitenc predstavil pravljico, v kateri so večkrat ponovili eno od pesmic. Odlično jo je zapela mala solistka MARTINA LAKIČ, ki je bila prav za to priložnost preoblečena v lepega polža. Polžjo hišico in celoten kostum je zasnoval naš likovni pedagog JOŽE DAKSKOFER.

V drugem delu so predstavili še ostale pesmice o polžih, ki so bile spomladaj posnete na kaseto, a žal se ni izšla.

Vzdušje v dvorani je bilo prijetno, otroci so marljivo sodelovali in se naučili novo pesmico. Nekaj poslušalcev, ki redno spremljajo delo zbora, je prišlo celo z Jesenice.

Po matineji so se pevci vključili v

program pred vhodom v trgovino Maximarket. Naš zbor je zapel pesem Polži se predstavijo, nato pa je Janez Bitenc zbranim otrokom povedal novo glasbeno pravljico. Mimoidoči so se ustavljali, prisluhnili, sodelovali in na koncu so otroci pa tudi marsikateri odrasli poslušalec skupaj zapeli.

Največ zaslug za kvaliteto otroškega pevskega zbora ima seveda STANKA MENCINGER, ki se z vsem žarom predaja delu z zborom, zato so rezultati tudi vidni.

Janina,
novinarski krožek
OŠ Prežihor Voranc

Mladinke, mladinci!

V petek, 23. oktobra, bo ob 18. uri kviz iz protipožarne varnosti v športni dvorani v Škofji Loki. Sodelovala bo tudi ekipa mladih iz naše železarnice. Po končanem kvizu se bomo sprostili na veselici.

Vabljeni!

KS ZSMS Železarnice

Ples

V soboto, 24. oktobra, organiziramo ob 18. uri ples v spodnjih prostorih Kazine na Jesenici.

KS ZSMS Železarnice

DELO PIONIRSKEGA ODREDA OŠ TONE ČUFAR

Pionirji smo se 29. septembra zbrali na pionirski konferenci. Hotelo smo ugotoviti, kako smo bili v PO Tone Čufar delavni lani in kako se bodo dela oprijeli letos.

Pregledali smo rezultate našega dela v lanskem šolskem letu. Pregledali smo, koliko učencev je razrede izdelalo z odličnim uspehom — 277 in koliko učencev je bilo ocenjeno z negativno oceno — 85. Vseh učencev je bilo na šoli 1234. Težave smo imeli tudi s sklicevanjem sestankov, saj imajo učenci do 4. razreda celodnevno osnovno šolo.

Izvolili smo tudi nov odbor pionirskega odreda.

V novem šolskem letu je naša prva naloga učenje, se kulturno obnašati do sošolcev in tovarišev učiteljev. Delavni bomo pri pouku, se vključevali v različne akcije, prireditve in tekmovanja.

Ob koncu konference smo sprejeli predlog programa PO OŠ Tone Čufar za šolsko leto 1987/88.

Učenci OŠ Tone Čufar
Jesenice

PRIPRAVLJENOST

JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

(TITO)

Zaščita živali v izrednih pogojih

V bližini rek, potokov, jezer in morja v poletnem času opravimo popolno razkuženje s tem, da živali temeljito okopamo. Po opravljenem delu z radioškim detektorjem ugotovimo, če je živina res popolnoma razkužena. Razkuževanje ranjene ali opečene živine opravijo člani veterinarske enote civilne zaštite na razkuževalnih postajah. Na rano ali opekline položijo čisto gazo, ki vpije večji del radioaktivnega prahu, okolico rane razkužimo z vlažno krpo.

Razkuževanje živinske opreme (komat, jarem, uzda, sedlo in ostalo) opravimo s krtačenjem in z brisanjem z mokro krpo in spiranjem z detergentno raztopino. Vozila so zahtevnejša in jih razkužijo enote RBK zaštite civilne zaštite. Razkuževanje krme je odvisno od globine vdora radioaktivnega prahu. Na balah seno odstranimo zunanjo plast v debelini do 15 cm in jo zavržemo. Okuženo zrno krmo zažgemo.

Popolno razkuženje večjih količin vode opravijo enote civilne zaštite s posebnimi filtrirnimi napravami.

Razkuževanje hlevov in dvorišč opravimo s spiranjem zunanjih zidov z močnimi curki vode ali z odstranitvijo vrhnjega sloja malte z njih.

Razkuževanje živil živalskega izvora se prične z dekontaminacijo embalaže. Meso razkužimo tako, da odstranimo sloj vrhnje plasti v debelini 1 cm. Suho meso, mast in maslo razkužimo tako, da vrhno plast obrežemo v debelini 2 do 3 cm in zavržemo.

Zaščita živali ob bakteriološkem napadu

Bakteriološka vojna je namerna uporaba bacilov, klic in bakterij za uničevanje ljudi, živali in rastlin. V vojnem času so težave pri zatiranju nalezljivih bolezni še večje, ker so se pogostejše kot v mirnem obdobju. Napadalec v nekaj urah lahko razseje ogromno množino klic, s katerimi se okužijo živali v napadenem območju. Napad odkrijejo šele takrat, ko zbolijo prve živali, čeprav imamo tehnične pripomočke za odkrivanje bioloških agensov. Težave bodo pri hitrem ugotavljanju vrste nalezljive bolezni, ki je eden glavnih pogojev za uspešno zaščito. Da bi bakteriološko orožje lahko uporabili kot orožje, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora ustrezen učinek (smrt ali onesposobitev),
- njegova izdelava mora biti enostavna,
- velika obstojnost na terenu,
- otežkočeno odkrivanje,
- ustrezna inkubacijska doba.

V vojni je proti živalim mogoče uporabiti naslednje bakterije, viruse in toksine:

- bakterije vrančnega prisada (antraksa), tularemije, brucelozе in druge,
- viruse slinavke in parkljevke, goveje kuge, svinjske kuge, afriške svinjske kuge in druge,
- toksine botulinusa.

Odkrito razširjanje bakterioloških sredstev zajame večja območja. Večja območja razpršujejo iz letal s posebnimi razpršilci, z metanjem eksplozivnih bomb ali pa z razširjanjem že okuženih glodalcev. Bakterije najbolj učinkovito uporabimo v zgodnjih jutranjih urah (dve uri pred sončnim vzhodom) in pred nočjo (dve uri po sončnem zahodu), ko je navpično gibanje zraka najmanjše. Močno deževje zmanjšuje učinkovitost razpršenih bakterij. Bakterije in klice se širijo tudi z okuženimi prenašalci (komarji, muhe, bolhe, uši in klopi), ki s pikom prenesejo v telo bacile in okužijo hrano.

Odgovornost poslovnih organov

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Gotovo je, da delavski svet ni pooblaščen, da bi odločal v škodo organizacije z združenega dela, ker gre v takem primeru za napad na družbeno lastnino in postopek pred sodiščem z združenega dela lahko sproži vsak delavec temeljne organizacije in ne le poslovnih organov. Tako predvideva 23. člen zveznega zakona o sodiščih združenega dela iz leta 1974, da ima vsak delavec možnost začeti postopek pred sodiščem z združenega dela zaradi varstva samoupravljanja, ali v primeru, ko je prizadeta družbena lastnina.

Delavec, ki temeljni organizaciji povzroči škodo iz hude malomarnosti ali pa celo z namenom, je odškodninsko odgovoren, zato lahko začne temeljna organizacija postopek za povrnitev škode, in sicer najprej pred pristojnimi upravnimi organi, nato pa pred sodiščem z združenega dela, če delavec škode ne bo povrnil. Dosedanja ureditev temelji na samoupravnih pobudi, kar pomeni, da poslovnih organov ni obvezen, če po sami funkciji, da mora začeti postopek za ugotavljanje odškodninske odgovornosti. Prihodnja zakonska ureditev bo odgovornost za varovanje družbene lastnine pred namerno povzročeno škodo izrecno nalagala poslovnemu organu, kar pomeni, da bo kršitev te odgovornosti imela za posledico tudi ustrezen ukrep, bodisi v disciplinskem bodisi v drugem postopku.

Odgovornost za izpolnjevanje samoupravnih in sodnih odločb

Zakon o združenem delu nalaga

poslovnemu organu oziroma pooblaščenemu delavcu dolžnost izpolniti pravno močno sodno odločbo, izdano v postopku za varstvo pravic delavcev. To mora narediti v 15 dneh od dneva, ko je bila organizaciji vročena pravno močna odločba. Sama sodna odločba lahko določa tudi drugačen rok, ki pa je vedno krajši, ko gre za izpolnitev začasnih ukrepov. Poslovni organ, ki krši to obveznost, zagreši s tem hujšo kršitev delovne obveznosti. To pomeni, da se zoper poslovni organ obvezno uvede disciplinski postopek.

Zakon o delovnih razmerjih pa poslovnemu organu zavezuje, da mora izpolniti tudi dokončen sklep organa temeljne organizacije. Tako izenačuje izpolnitev pravno močne sodne odločbe z dokončnim sklepom samoupravnega organa. Gre torej za izpolnitev tistih odločitev samoupravnih organov, ki kakorkoli posegajo v posamične samoupravne pravice delavcev. Poslovni organ je torej odgovoren za izpolnjevanje sklepov samoupravnih organov tudi ko gre za posamične oziroma individualne samoupravne pravice, zakon pa predvideva, da zagreši hujšo kršitev delovne obveznosti, če te odgovornosti ne izpolnjuje.

Ukrepi v zvezi z uveljavljanjem odgovornosti poslovnih organov

Delavec, ki opravlja poslovno funkcijo, je v bistvu enakopraven z drugimi delavci glede ukrepov, ki se lahko uporabijo zoper njega, če svojih delovnih obveznosti ne izpolnjuje. Odgovoren je torej krivdno, ko gre za disciplinsko in materialno odgovornost. Ko pa gre za ukrep razre-

šitve, je njegova odgovornost tudi objektivna, kar pomeni, da je lahko odgovoren tudi brez subjektivne krivde, če svoje funkcije ni mogel izpolnjevati zaradi neznanja, nesposobnosti oziroma neučinkovitosti.

Poslovni organ pa ima seveda kot delavec tudi pravico do zaposlitve v primeru razrešitve, kar pomeni, da mu delovno razmerje ne more prenehati, če mu ni izrečen hkrati tudi disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja, ali če ne sprejme taka dela in naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmognosti.

V zvezi s povečanjem obsega odgovornosti bi moral delavec, ki opravlja poslovno funkcijo, imeti tudi ustrezno stimulacijo, ko gre za delovne sredstev za osebne dohodke. Ta stimulacija bi se morala v prvi vrsti odraziti pri analitični oceni, ki bi morala odgovornost poslovnih organov obravnavati posebej in jih ne izenačevati z odgovornostjo drugih strokovnih delavcev. Kot smo lahko ugotavljali, se namreč odgovornost poslovnega delavca razteza vse od urejanja delovnih razmerij pa do poslovnih rezultatov temeljne organizacije. Odgovoren ni le za lastna ravnanja in izpolnjevanje obveznosti, ampak tudi za dela drugih delavcev, predvsem delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, in strokovnih delavcev.

Razrešitev in razporeditev

Razlogi za razporeditev so določeni v 520. členu zakona o združenem delu, vendar naj bi jih novela zakona dopolnjevala v tem smislu, da bi bil lahko poslovni organ razrešen tudi tedaj, kadar se ugotovi, da nje-

gove strokovne podlage, na podlagi katerih se odloča delavski svet, niso bile utemeljene oziroma so bile nestrokovne. Prav tako velja, da bi bila podana možnost razrešitve, če delavci ne bi sprejeli poročila poslovnega organa o poslovanju in stanju v temeljni organizaciji, ali če bi ocenili, da je za slabe poslovne rezultate odgovoren prav poslovni organ. Tudi predlagane rešitve dokazujejo, da mora poslovni organ prevzeti vso odgovornost, ko gre za pripravo strokovnih podlag in za učinek teh strokovnih podlag, saj vsakršno odločanje organov upravljanja in samoupravnih organov temelji na predhodni strokovni pripravi.

Delavski svet lahko razreši poslovni organ po postopku, ki ga določa zakon, kajti v nasprotnem primeru je lahko organizacija odgovorna za nastalo škodo. Za škodo je organizacija ob razrešitvi odgovorna ne le tedaj, ko niso bili podani razlogi za razrešitev, ampak tudi tedaj, če postopek ni bil izveden tako, kot to določata zakon in samoupravni splošni akt.

Pobudo za razrešitev poslovnega organa lahko da delavskemu svetu zbor delavcev dela delovnega procesa ali njihovi delegati v delavskem svetu.

Delavec, ki je opravljal poslovno funkcijo, in je te funkcije razrešen, ima pravico, da je razporejen na druga dela oziroma naloge, kar velja tudi v primeru, če po mandatni dobi ni bil ponovno izbran za poslovnega delavca. Pravico ima opravljanje druga dela oziroma naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma delovni zmognosti, pridobljeni z delom v isti ali drugi temeljni organizaciji v okviru delovne organizacije ali sestavljene organizacije združenega dela. V primeru odklonitve takih del oziroma nalog delavcu preneha delovno razmerje.

Poslovni delavec ne more uveljaviti varstva pravic zoper sklep o

razrešitvi, ima pa pravico zahtevati odškodnino, če niso obstojali razlogi za razrešitev ali če je prišlo do bistvene kršitve pravil postopka. Logično je, da poslovni organ ne more uveljavljati razveljavitve sklepa delavskega sveta, saj gre vendarle za odnos zaupanja med organom upravljanja in poslovnim organom. Če je to zaupanje porušeno, potem je logično, da ne more uveljavljati ponovne razporeditve na funkcijo poslovnega organa.

Zmanjšanje osebnega dohodka

Ukrep zmanjšanje osebnega dohodka zakon o združenem delu ne pozna, pač pa ta ukrep uvaja zakon o sanaciji in prenehanju organizacije združenega dela.

Ukrep zmanjšanja osebnega dohodka je opredeljen v 89. členu, ki pa se neposredno ne more uporabljati, kajti osnove in merila za zmanjšanje osebnega dohodka mora določiti samoupravni splošni akt.

Ukrep zmanjšanja osebnega dohodka pride v poštev, če se poslovnemu organu dokaže, da je odgovoren za nastale motnje v poslovanju oziroma, če je odgovoren za nastale izgube. Gre za ukrep, ki je v bistvu materialnega značaja, zato je odgovornost poslovnega organa podana le tedaj, če se izkaže, da je podana huda malomarnost ali pa celo namen.

Disciplinski ukrepi

Tako kot zoper vsakega delavca, se lahko tudi zoper poslovni organ izrečejo vsi ukrepi, ki jih določa zakon. Pri tem se postavlja samo vprašanje, ali se lahko tudi disciplinski ukrep razporeditve na druga dela oziroma naloge za določen čas. Razumljivo je, da tega ukrepa ni mogoče izreči, če ni hkrati podana tudi razrešitev poslovnega organa.

(nadaljevanje in konec prihodnjic)

Proizvodnja v devetih mesecih

(Nadaljevanje s 1. strani)

za kontinuirno vlivanje jekla se je pričelo proti koncu avgusta ter uspešno nadaljevalo tudi v septembru, ko je bilo do konca meseca že uspešno odlihtih 34 sarž. Sorazmerno dobro se prenaša tudi tehnologija izdelave posameznih kvalitet iz stare jeklarne v novo in le še nerjavnih jekel do danes nismo uspeli izdelati.

LIVARNA

Z dobrim delom so livarji nadaljevali tudi v tretjem četrtletju, tako da je z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja za prvih devet mesecev letošnjega leta presežena za 4,1 %.

TOZD PLOŠČATI PROGRAM

Precej višji operativni program v skupni proizvodnji v primerjavi z gospodarskim načrtom, gre izključno na račun Valjarne bluming-štekel, delno kot posledica neobratovanja kontiliva v Jeklarni 2, delno pa zaradi prestavitve rednega letnega remonta iz letošnjega septembra v prihodnje leto. Vsi ostali obrati so imeli operativne programe nižje od gospodarskega načrta, ki pa jih tudi niso izpolnili. Izjema je le Hladna valjarina Bela, ki je edina imela operativni program enak gospodarskemu načrtu, in edina, ki ga je tudi dosegla.

Razumljivo je, da je ob skoraj enakem operativnem programu Valjarne bluming-štekel pri končni proizvodnji za prodajo za celoten TOZD ta plan nižji od gospodarskega načrta. V primerjavi z operativnim programom je bila dosežena skupna proizvodnja s 96,5 %, končna za prodajo s 95,9 % sama prodaja pa je bila dosežena s 95,5 %.

VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Že omenjeni višji operativni program pri skupni proizvodnji je bil dosežen 96,1 %, končna proizvodnja za prodajo pa 101,8 %, vendar precej na račun storitvene prodaje gredic. Izredno slabi meseci junij, julij in avgust so temu obratu preprečili izpolnitev načrtovanih obvez. V teh mesecih je proizvodnja izpadla zaradi slabe kampanje obratovanja potisne peči ob hkratnem remontu globinskih peči (zaloga surovega jekla pred globinskimi pečmi močno porasla) ter v mesecu juliju in še delno tudi v avgustu zaradi izredno slabe izpolnenosti (del gre tudi na račun Jeklarni).

V mesecu maju je bila potisna peč obnovljena.

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

To je najslabši obrat v Železarni pri doseganju planskih obvez. V primerjavi z lanskim letom je to res pravo razočaranje, čeprav so se celo izboljšale kapacitete zaradi začetka (čeprav močno zakasnelega) obratovanja nove kalilne peči. Samo še v januarju so delali v stilu lanskega leta in presegli načrtovane količine, vse ostale mesece pa so delali precej slabše — izjema je bil delno še april, ko je bil opravljen redni letni remont, in september, ko je bil operativni program izredno nizek.

To je tudi obrat, ki je imel v tem devetmesečnem obdobju največje odstopanje v minus na relaciji gospodarski načrt — operativni program — izpolnjevanje proizvodnje. Skupna proizvodnja je bila dosežena z 90,8 %, končna za prodajo pa z 88,1 % — oboje glede na nižji operativni program. Operativni program je bil v primerjavi z gospodarskim načrtom znižan zaradi popolnega izpada storitev prevallanja (ni bilo vložka), pomanjkanja naročil za Custodis peč in za navadne kvalitete, ki ne potrebujejo termične obdelave, ter velikega števila pozicij ob majhnih naročenih težah. Kljub delnim dodatnim težavam zaradi pomanjka-

nja delavcev, težav zaradi transporta (internega), ki je postal ozko grlo, pa morebiti še česa drugega, NI NEKEGA PRAVEGA, OBJEKTIVNEGA VZROKA ZA TAK IZPAD PROIZVODNJE.

HLADNA VALJARNA BELA

V vsaki TOZD se najde obrat, ki izstopa tudi v pozitivnem smislu. Tako je že dalj časa v TOZD Ploščati program to Hladna valjarina Bela, ki pa je zaradi svoje absolutne veličine tudi najpomembnejši obrat Železarni. V primerjavi z gospodarskim načrtom (operativni program enak) je bila za to obdobje skupna proizvodnja večja za 1,3 %, končna za prodajo pa manjša za 1,6 %, vendar gre ta izpad izključno na račun povečanih storitev prevallanja, ki jih je bilo za 41,3 % več, kot je predvideval gospodarski načrt.

Ceprav so rezultati dobri so bile tudi v tem obratu včasih težave zaradi pomanjkanja dinamov vložka (izpad na relaciji Jeklarna—Valjarina bluming-štekel), čeških trakov in tudi slabše koordinacije na relaciji ad-justaža šteklja—Hladna valjarina Bela (predvsem v avgustu). Popravlja pa se proizvodnja nerjavne pločevine, ki je bila v mesecu septembru rekordna.

HLADNA VALJARNA JESENICE

Hladnovaljavci na Jesenicah so v tretjem četrtletju obratovali dobro, saj so vsak mesec presegli z nižjim operativnim programom (pomanjkanje naročil širokih dimenzij) predvidene obveznosti, vendar tudi na račun obratovanja na proste dni.

V tem devetmesečnem obdobju so bili glavni problemi delno pomanjkanje delavcev, slabši (kvalitetno) vložek ter zastoji in zato so z operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo dosegli s 96,5 %, končno za prodajo pa s 96 %.

PROFILARNA

Ob polletju še na planu, po devetih mesecih pa z malenkost nižjim operativnim programom dosežena skupna proizvodnja le s 97,7 %, končna za prodajo pa s 96,4 %, kar gre izključno na račun izredno slabega meseca julija, ko je bila proizvodnja dosežena le z 61 %. Vzrok za tako nizko proizvodnjo v tem mesecu je bilo pomanjkanje vložka, ker so na Bronx škarjah v adjustaži šteklja prioriteto rezali nerjavno pločevino za potrebe Hladne valjarne Bela, ki bi sicer po redni tehnološki poti morala biti razrezana na CBL liniji v Hladni valjarni Bela, kar pa ni bilo mogoče zaradi pomanjkanja nožev (prepozna dobava) za to linijo (škarje).

VRATNI PODBOJI

Ceprav smo jih z gospodarskim načrtom »odpisali« že aprila, pa še kar naprej uspešno delajo in tudi prodajajo podboje. Tako sta bili skupna in tudi končna proizvodnja za prodajo preseženi za 7,3 %, seveda v primerjavi z operativnim programom za teh devet mesecev letošnjega leta.

TOZD OKROGLI PROGRAM

Po prvih petih mesecih tega leta je bila ta TOZD na repu uspešnosti, pa je potem z dobrim delom to nadoknadila in je sedaj po devetih mesecih najboljša, čeprav tudi njej ni uspelo v celoti doseči z nižjim operativnim programom načrtovanih ciljev za to obdobje. Skupna proizvodnja je bila dosežena z 99,1 %, končna za prodajo s 100,6 %, sama prodaja pa z 99,9 %.

V tej TOZD obrata Jeklovlek in Elektrode konstantno izpolnjujeta svoje obveznosti in sta lahko za vzgled ostalim.

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Z gospodarskim načrtom je bilo predvideno, da ta obrat obratuje, razen julija in avgusta (dopusti), v sistemu 4+1. Zaradi prevelikih medfaznih zalog žice (predvsem na račun izpada proizvodnje v Žičarni), delnega pomanjkanja delavcev in nizke prodajne cene toplo valjane žice, so valjavci že junija prešli na obratovanje v sistemu 5+2, ki ga do danes še niso prekinili (ni potrebe) in zaradi tega je operativni program pri skupni, še posebej pa pri prodaji bistveno nižji od gospodarskega načrta.

Obratovanje v tretjem četrtletju je bilo dobro, saj so vse mesece dosegli načrtovano proizvodnjo. Proizvodnja je izpadla predvsem v prvem polletju zaradi prekomernih zastojev.

Z operativnim programom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena z 98,8 %, prodaja pa celo s 102,6 %, vendar v večji meri na račun storitvene prodaje žice.

ŽIČARNA

V primerjavi z gospodarskim načrtom je bil za to obdobje operativni program znižan za 1.300 ton zaradi pomanjkanja delavcev na ključnih delovnih mestih. Kljub prizadevanju delu (tudi na proste dneve) žičarjem tudi tega plana ni uspelo doseči, saj so pri skupni proizvodnji zaostali za 5,9 %, pri končni za prodajo pa za 5,5 %. Odločilno za izpad proizvodnje je bilo pomanjkanje delavcev in ne-normalno visoka odsotnost (dopusti, bolovanja) ter občasno pomanjkanje vložka (VAC, patentirana) zaradi izpada proizvodnje v Jeklarni 1.

JEKLOVLEK

Kasnitev pričetka obratovanja novega vlečnega stroja v začetku leta je prispevalo k temu, da gospodarski načrt proizvodnje v prvem polletju ni bil dosežen (nižji operativni program pa je bil izpolnjen). Z dobrim delom so v tretjem četrtletju delavci tega obrata že uspeli nadoknaditi zamujeno proizvodnjo prvega polletja, saj so devetmesečni gospodarski načrt presegli v skupni proizvodnji za 1 %, pri končni za prodajo pa za 0,7 %.

ELEKTRODE

So najboljši obrat pri izpolnjevanju obvez, vendar jih v zadnjem času že pesti tudi pomanjkanje naročil, predvsem za aglomerirane praške (načrtovana proizvodnja praškov ni bila dosežena). Prav tako ni bila dosežena proizvodnja varilnih žic zaradi pomanjkanja vložka (Jeklarna — Žičarna). Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo za devet mesecev so presegli za 8,2 %, končno za prodajo pa za 4,6 %.

ŽEBLARNA

Ceprav so žebjarji v prvih devetih mesecih letošnjega leta delali dokaj dobro, pa jim ni uspelo doseči niti z gospodarskim načrtom niti z nekoliko nižjim operativnim programom načrtovane količine žebjev. Izpolnitev planskih obvez so jim preprečile tanjše dimenzije žebjev (nižja produktivnost), delno ročno pakiranje, občasno pomanjkanje delavcev in zastoji.

V primerjavi z operativnim programom je bila skupna proizvodnja dosežena z 98,2 %, končna za prodajo pa z 98,1 %.

Miloš Piščanec

Skupna proizvodnja

Mesec	gosp. načrt (ton)	program (ton)	doseženo (ton)	% na g. načrt	% na op. program
januar	117.570	118.150	111.772	95,1	94,6
februar	119.110	114.705	112.419	94,4	98,0
marec	121.940	119.377	121.077	99,3	101,4
april	108.030	110.592	111.285	103,0	100,6
maj	115.080	110.760	111.346	96,8	100,5
junij	118.100	110.550	106.940	90,6	96,7
julij	102.950	104.025	95.797	93,1	92,1
avgust	104.530	103.955	94.346	90,3	90,7
september	103.330	102.185	104.941	101,6	102,7

SKUPAJ:	1.010.640	994.299	969.924	96,0	97,6
3 četrtletje 86:	1.046.030	1.023.565	1.010.474	96,6	98,7

Končna proizvodnja za prodajo

Mesec	gosp. načrt (ton)	program (ton)	doseženo (ton)	% na g. n.	% na op. pr.
januar	28.680	28.830	28.642	99,8	99,4
februar	30.180	28.745	27.692	91,8	96,3
marec	30.850	30.310	29.652	96,1	97,8
april	27.000	27.150	26.702	98,9	98,4
maj	29.610	29.340	30.460	102,9	103,8
junij	30.820	30.835	28.966	94,0	93,9
julij	29.000	27.705	25.529	88,0	92,1
avgust	29.150	27.795	24.727	84,8	89,0
september	30.540	27.205	28.620	93,7	205,2

SKUPAJ:	265.830	257.915	250.990	94,4	97,3
3 četrtletje 86:	268.290	261.970	258.400	96,3	98,6

Prodaja — odprema

Mesec	gosp. načrt (ton)	program (ton)	doseženo (ton)	% na g. n.	% na op. pr.
januar	28.680	28.830	27.584	96,2	95,7
februar	30.180	28.745	29.213	96,8	101,6
marec	30.850	30.310	30.499	98,9	100,6
april	27.000	27.150	26.656	98,7	98,2
maj	29.610	29.340	29.348	99,1	100,0
junij	30.820	30.835	29.240	94,9	94,8
julij	29.000	27.705	24.878	85,8	89,8
avgust	29.150	27.795	24.190	83,0	87,0
september	30.540	27.205	28.171	92,2	103,6

SKUPAJ:	265.830	257.915	249.779	94,0	96,9
3 četrtletje 86:	268.290	261.970	258.142	96,2	98,5

Storitve — storitve prevallanja

Mesec	gosp. načrt (ton)	program (ton)	doseženo (ton)	% na g. n.	% na op. pr.
januar	1.040	840	1.143	109,9	136,0
februar	940	480	1.054	112,2	219,7
marec	1.040	590	1.037	99,7	175,7
april	590	580	873	147,9	150,4
maj	1.040	585	846	81,4	144,6
junij	1.050	665	633	60,3	95,3
julij	1.040	580	444	42,7	76,5
avgust	1.050	620	1.411	134,4	227,7
september	1.040	35	250	24,1	714,6

SKUPAJ:	8.830	4.975	7.691	87,1	154,6
3 četrtletje 86:	14.120	13.625	16.036	113,6	117,7

Končna proizvodnja za prodajo + storitve (storitve prevallanja)

3 četrtletje 1987:	274.660	262.890	258.681	94,2	98,4
3 četrtletje 1986:	282.410	275.595	274.416	97,2	99,6

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO JANUAR—SEPTEMBER 1987

TOZID	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPR	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prod	
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
TALIJNICE skupaj	452.570	437.244	428.742,8	94,7	98,1	—	—	137,3	—	—	137	
PLAVČ	113.600	96.000	94.772,5	83,4	98,7	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA I	261.550	276.350	268.903,4	102,8	97,3	—	—	—	—	—	—	
— SM	121.000	135.800	138.545,4	114,5	102,0	—	—	—	—	—	—	
— EL	140.550	140.550	130.358,0	92,8	92,8	—	—	—	—	—	—	
— ASEA	60.750	61.500	61.319,1	100,9	99,7	—	—	—	—	—	—	
— LM	78.350	77.600	67.353,8	86,0	86,8	—	—	—	—	—	—	
— BBC	1.450	1.450	1.685,1	116,2	116,2	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA II	76.000	63.474	63.588,6	83,7	100,2	—	—	—	—	—	—	
LIVARNA	1.420	1.420	1.478,3	104,1	104,1	—	—	137,3	—	—	137	
— jeklo	1.405	1.405	1.457,9	103,8	103,8	—	—	137,1	—	—	137	
— kovino	15	15	20,4	136,0	136,0	—	—	0,2	—	—	0,2	
PLOŠČATI PROGR. skupaj	413.910	417.895	403.216,7	97,4	96,5	185.290	182.785	175.262,2	94,6	95,9	174.584	
BLUMING-ŠTEKEL	254.910	265.040	254.741,9	99,9	96,1	37.280	37.130	37.790,2	101,4	101,8	37.675	
— bluming	134.810	136.420	130.290,0	96,7	95,5	1.490	1.510	4.479,3	300,6	296,6	4.528	
— štekel	100.700	109.020	105.991,5	105,3	97,2	16.390	16.020	14.888,2	90,8	92,9	14.688	
— štekel storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— termična obdelava	19.400	19.800	18.460,4	95,2	94,2	19.400	19.600	18.422,7	95,0	94,0	18.461	
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	53.400	48.100	43.696,3	81,8	90,8	49.408	47.495	41.851,4	85,3	88,1	41.084	
— valjarina debele pločevine	49.800	48.100	43.696,3	87,7	90,8	—	—	—	—	—	—	
— valjarina debele pločevine storitve	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA BELA	71.150	71.150	72.092,5	101,3	101,3	65.820	65.920	64.547,3	98,4	97,9	65.113	
— hladna valjarina Bela	66.300	66.600	65.242,0	98,4	98,0	—	—	—	—	—	—	
— hladna valjarina Bela storitve	4.850	4.550	6.850,5	141,3	150,6	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA JESENICE	19.200	18.140	17.508,4	91,2	96,5	18.820	17.750	17.039,7	90,5	96,0	17.145	
— hladna valjarina Jesenice	19.200	18.140	17.311,1	90,2	95,4	—	—	—	—	—	—	
— hladna valjarina Jesenice storitve	—	—	197,3	—	—	—	—	—	—	—	—	
PROFILARNA	14.950	14.810	14.474,6	97,8	97,7	14.230	13.835	13.330,6	93,7	96,4	12.870	
— HOP	12.905	13.178	13.336,8	103,4	101,2	12.565	12.628	12.771,8	101,7	101,1	12.269	
— HOP storitve	75	145	329,7	439,6	227,4	—	—	—	—	—	—	
— ron dele	975	802	543,6	55,8	67,8	975	802	543,6	55,8	67,8	586	
— diski storitve	305	280	283,4	92,9	101,2	—	—	—	—	—	—	
— deli za cest. ogr.	690	405	18,9	—	—	690	405	15,2	2,2	3,8	15,2	
VRATNI PODBOJI	300	655	703,0	234,3	107,3	300	655	703,0	234,3	107,3	697	
OKROGLI PROGR. skupaj	144.160	139.160	137.964,3	95,7	99,1	80.540	75.130	75.591,0	93,9	100,6	75.052	
VALJARNA ŽICE	71.780	67.740	66.953,2	93,3	98,8	16.790	11.820	12.130,5	72,3	102,6	12.377	
— valjarina žice	71.780	67.740	66.953,2	93,3	98,8	—	—	—	—	—	—	
— valjarina žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ŽIČARNA	31.340	30.640	28.843,0	92,0	94,1	22.500	22.310	21.078,0	93,7	94,5	21.057	
— žičarna	31.340	30.640	28.824,9	92,0	94,1	—	—	—	—	—	—	
— žičarna storitve	—	—	18,1	101,0	101,6	—	—	—	—	—	—	
JEKLOVLEK	19.280	19.170	19.466,2	101,0	101,6	19.140	19.030	19.282,5	100,7	101,3	19.098	
— jeklovlek	19.280	19.170	19.466,2	101,0	101,6	—	—	—	—	—	—	
— jeklovlek storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ELEKTRODE	15.830	15.930	17.123,6	108,2	107,5	14.390	14.490	15.056,9	104,6	103,9	14.374	
— elektr. + varil. žica	12.290	12.500	12.547,0	102,1	100,4	12.240	12.450	12.517,3	102,3	100,5	11.996	
— varil. žica storitve	—	—	12,1	—	—	—	—	—	—	—	—	
— varil. prašek	1.140	1.090	1.075,0	94,3	98,6	1.140	1.090	1.072,6	94,1	98,1	919	
— suha el. masa	480	480	760,8	158,5	158,5	480	480	760,8	158,5	158,5	760,8	
— ognjevdrž. mat.	1.920	1.860	2.728,7	142,1	146,7	530	470	706,2	133,2	150,3	706,2	
ELEKTRODE ŽAGREB	—	—	—	—	—	1.800	1.800	2.470,1	137,2	137,2	2.470,1	
ŽEKLJARNA	5.930	5.680	5.578,3	94,1	98,2	5.920	5.680	5.573,0	94,1	98,1	5.674	
SKUPAJ	1.010.640	994.299	969.923,8	96,0	97,6	265.830	257.915	250.990,5	94,4	97,3	249.778	
Storitve	—	—	—	—	—	8.830	4.975	7.991,1	87,1	154,6	7.744	
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	274.660	262.890	258.681,6	94,2	98,4	257.524	

Redni letni dopust — nov način kaznovanja

Dne 15. oktobra smo nekateri delavci Železarn začudeno zijali v izplačilne listine za mesec september, na katerih so bili zapisani nekaki odtrgljaji. Po naknadnem ugotavljanju smo izvedeli, da so nam v naši delovni organizaciji (zaradi neučinkovitosti nekaterih vodilnih in služb, ne po naši krivdi) odtrgali denar, katerega naj nam bi preveč izplačali za redni letni dopust.

Zakaj je do tega prišlo, sem omenil že v prejšnjem stavku, zato imam v nadaljevanju namen spregovoriti o smiselnosti teh odtrgljavov. Trdno sem prepričan, da glede same finančne politike in poslovanja to ni nepravilen postopek, čeprav tudi tu ni vse tako, kot predvidevajo nekateri akti, toda s samo etiko in logiko o nagajevanju delavcev po vloženem in minulem delu ti odtrgljaji ne morejo imeti nič skupnega. Zakaj ne, se boste vprašali? Pa pojdimo po vrsti.

Nesporazumi med delavci zaradi OD v avgustu se niso pričeli v proizvodnji — bazi, kot jo mi radi imenujemo, ampak v poslovnih strukturah, zato je tudi pobuda, bolje rečeno komanda za odtrgljaje, prišla iz teh struktur. Razumljivo, saj je bila v proizvodnji razlika v plačilu med delavcem, ki je opravljal delo, in delavcem, ki je bil avgusta na dopustu, v poprečju kakšnih 500 starih jurčkov in zato nihče v bazi ni povzdigoval glasu. V poslovnih strukturah pa je bila ta razlika že nekaj milijončkov.

Zdaj pa k bistvu. Kakšni bodo poslovnih rezultati, so vedeli sproti v poslovnih strukturah, saj je to ena od njihovih delovnih obvez, zato bi morali pravočasno ukrepati, tako da do teh razlik sploh ne bi prišlo. Ker pa se je brezskrbno in neodgovorno delalo, se je pač to dogodilo (sicer prvič v Železarni in morda zaradi tega ta brezskrbnost) in je treba vračati denar. Toda vsa stvar le ni tako enostavna, kot se zdi. Delavci so dobili plačilo za dopust v avgustu 15. septembra 1987. Logika je pač taka. Če delavec ob izplačilih poračunov v prejšnjih letih za odsotne dneve ni dobil poračuna, ker k uspehom v DO s svojo odsotnostjo ni nič prispeval, od kod zdaj odtrgljaji za neuspešnost v mesecu avgustu, saj s svojo odsotnostjo k tej neuspešnosti tudi ni nič prispeval. Pa še nekaj, dopust je bil plačan s trimesečnim povprečjem za nazaj, takrat smo bili pa uspešni in je ta delavec s prisotnostjo k uspešnosti prispeval. Ni kaj, hudičev zapleten »začaran krog« (beri sistem). Na koncu sploh ne veš, kdo je zaradi česa kaznovan.

Naslednje ugotovitve so bolj s pravnega vidika, zato naj mi tisti, ki se na to področje spoznavajo ali se vsaj na poznavanje sklicujejo, oprostijo, če ga bom kaj »u kamn«, kakor se po današnjem žargonu reče. Odgovorni razlagajo, da so odtrgljaji upravičeni, ker je to navedeno v samoupravnih aktih. Vem, da jih imamo, in vem tudi, kaj o prejetem in zlasti o določanju OD pišejo ustave, zakoni in družbeni dogovori, zato tudi vem, da je to prav. Toda vprašujem vse, po katerem samoupravnem sporazumu bomo v Železarni to izvedli? Razložili so mi, da po novem, katerega smo sprejeli 30. junija 1987. Po mojem pa je to nemogoče, saj v 32. številki Železarja 13. avgusta 1987 na prvi strani piše: »Sprejem pravilnikov o delitvi OD je prvo dejstvo, ki ga moramo upoštevati pri uveljavljanju sporazuma. Brez pravilnika namreč TO ali DS ne more neposredno uporabljati sporazuma«. Toda pravilnikov ni in zato po tem sporazumu odtrgljaji — odpadejo. Pa po ta starem, hitro rečejo odgovorni. Ni res! Ker ta dobri stari sporazum od 30. junija 1987 ne velja več. Torej po katerem? Po nobenem, vendar, ampak kar tako po svojih besedah, kot včasih v šoli pri slovenščini »Simon Jette — Gregorčičeva prisega«, saj nam nihče, ne bo nič mogel. Je pač tako — živelo samoupravljanje. Pa še nekaj! Ali v starem ali novem sporazumu tudi piše, da je v takem primeru, kot smo ga izvedli, nujno potrebno vse prizadete predčasno o tem pisno obvestiti? Na ta postopek so odgovorni pozabili, ali pa se niso mogli odločiti, po katerem sporazumu bi obveščali. Ni kaj, res zamotan »začaran krog«.

Tako, koliko imajo septembrski odtrgljaji skupnega s samoupravo, zakonitostjo ali logiko, razsodite sami. Za primer z logiko pa samo še tole. Tisti, ki so bili na dopustu, so zaradi neuspešnosti poslovanja dobili za dopust preveč in so zato kaznovani. Tistim, ki so bili na delu in so neuspešno delali, pa ne bomo naredili nič in jih niti vprašali ne bomo, zakaj so delali slabo. Ne, nagradili jih bomo, saj se nekaj govori, da so denar, ki so ga odtrgali dopustnikom, dali tistim, ki so bili na delu prisotni. Vidite, v našem »začaranem krogu« se nagrajuje celo neuspešnost. Če bo šlo tako naprej, bo morda čez leta OD v naši Železarni največji takrat, ko bomo vsi na delu samo prisotni, pa čeprav bomo cel mesec sedeli na celi ri. in nič ustvarili. To je ob ptezi poslovnih struktur odtrgljajih še najbolj logičen sklep.

Pa še nekaj: iz zanesljivih virov sem izvedel, da so bili stroški obdelave odtrgljav dopustnikom mnogo večji, kot je bila cela vsota denarja, okoli katere smo se prepirali. Po tem se da sklepati nekako tako: če nekdo, ki je bil na delu prisoten (pa čeprav neuspešen), dobi nekaj milijonov manj kot tisti, ki je bil dopustniško odsoten, moramo to stvar popraviti, pa čeprav to Železarno stane milijardo. Ni kaj, red je treba imeti.

Na koncu samo še to. Postopek je sicer pravilen, toda škoda je, da je skregan z vsemi življenjskimi normami. V zgodovini proizvodnje in delitve pa je bilo že večkrat dokazano, da je tisti, ki se je strogo in ostro držal pravil mimo vseh življenjskih norm — propadel! Ob koncu tega pisanja bi omenil še naslednje. Rezultati poslovanja za mesec avgust so bili znani (vsaj naj bi bili) 1. septembra 1987. In od tega dne pa do 15. oktobra 1987 o tem uspehu — pardon neuspehu — o previsokem plačilu za odsotnost, o preizki nagradi prisotnosti, o vračanju denarja, o odtrgljajih, o pravilnosti tega in, če hočete, tudi o pravilnem samoupravnem sprejetju teh odločitev samoupravnih organov niso prav nič razpravljali. Niti sindikat niti ZK niti ZSMS in niti vsi ostali forumi. O tem do danes niso nič razpravljali in izgleda, da tudi nič ne bodo. Pa kaj bi, saj te stvari teh organov nič ne brigajo in tudi bolje je, da o tem sploh nič ne vedo. Toda tako poslovanje in odločanje o delavčevem OD mi daje slutiti, da se Železarna iz dneva v dan vedno bolj oddaljuje od socialističnega samoupravljanja.

Pa nič zato — vsem prizadetim v prihodnje želim bolj srečno roko, pri izbiri termina letnega dopusta. Pa srečno!

cion

Rekli so:

Alergični na kritiko naj puste politiko!

Franc Šetinc je na okrogli mizi »Novinarstvo v političnem življenju sodobne jugoslovanske družbe« prejšnji teden v Splitu dejal:

»V političnih forumih se pogosto sliši, da so se nam javna glasila »iztrgala«. Če to pomeni, da so se iztrgala posameznikom, potem je to pomembna točka za javnost in za novinarstvo. Sicer pa brez kritike ni napredka. Ta je pogosto tudi boleča, posebno za tiste, ki niso vajeni, da se jim ugovarja. Toda, kdor je alergičen na kritiko — se mora zdraviti in zapustiti politiko.«

(Vir: Borba, dne 16.10.1987)

Železarski globus

Popravek

V prejšnji številki Železarja je pri objavi darovalcev za medicinske aparature prišlo do napake. Tako je Gabrijel Obed, Blejska Dobrava 145, daroval 15.000 din namesto cvetja na grob pokojne Rozke Mohorič in ne Rezke Mohorič, kot je bilo napak objavljeno.

Za napako se opravičujemo.

Uredništvo!

VELIKA BRITANIJA

Družba Wm. Oxley & Co. je v mestu Rotherham zgradila novo krožno valjarno. Naložba je vredna 500.000 funtov šterlingov, zgradilo pa jo je podjetje Banning iz Zvezne republike Nemčije. V valjarni bodo valjali specialna titanova jekla za potrebe industrije letalskih motorjev in proizvodnjo delov za jedrske elektrarne.

Programsko-volilna seja SZDL Javornik-Koroška Bela

V sredo, 14. oktobra, je bila v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernika na Javorniku programsko-volilna seja KK SZDL. Poleg delegatov sta se seje udeležila še Alojz Kalan, predsednik občinske konference SZDL in Jani Gregorič, sekretar OK SZDL.

Na dnevnem redu konference je bilo poročilo o opravljenem delu predsedstva KK SZDL, ki ga je delegatov posredovala predsednica Sonja Anderle in poročilo o poteku kandidacijskih opravil za pripravo letošnjih volitev. Poleg tega so obravnavali še programske usmeritve in oblikovali stališča do predlaganih možnih kandidatov za nosilce funkcij v občinski konferenci SZDL Jesenice.

Razprava je bila živahna in tudi raznolika. Precej pozornosti so namenili društvom in organizacijam, ki imajo sedež v delavskem domu Julke in Albina Pibernika, in se srečujejo s precejšnjimi materialnimi težavami in problemi zaradi visokih dajatev (najemnine, ogrevanje, električna energija, kanalsčina itd.). Te probleme je SZDL že skušala rešiti, med drugim tudi z ustanovitvijo programskega sveta, ki naj bi pomagal izboljšati izkoriščenost dvorane v delavskem domu, saj bi le tako zmanjšali stroške vzdrževanja. Ustanovljen je bil tudi odbor uporabnikov prostorov, ki naj bi tesneje sodeloval s samoupravno stanovanjsko skupnostjo, to je s skladom stanovanjskih stavb v družbeni lasti.

Razprava se je nanašala tudi na delo posameznih uličnih in vaških odborov. Soglašali so s predlogom, da je treba delo teh odborov poživiti in okrepiti.

Tudi o delegatskem sistemu je bilo izrečenih precej besed, obširneje pa je o njem spregovoril tudi predsednik delegacije SIS za invalidsko pokojninsko zavarovanje Stane Torcar.

Na programsko-volilni seji so izvolili 11-člansko predsedstvo KK SZDL, ki ga bo tudi v naslednjem mandatnem obdobju vodila Sonja Anderle. Poleg tega so imenovali še delegate v organe občinske konference SZDL Jesenice.

Na tej programsko-volilni seji so sprejeli tudi predlog programa za naslednje obdobje, ko naj bi poživili delo vaških odborov in odborov ulic ter naselij, namenili več pozornosti delegacijam in njihovim aktivnostim

ter pretoku informacij. Bolj pogosto naj bi v krajevni skupnosti sklicevali zbere krajanov in tesneje sodelovali z odbori društev in organizacij. Poživali naj bi tudi delo sekcij in organov KK SZDL (sekcije za družbeno aktivnost žena ter komisije za sodelovanje z verskimi skupnostmi). V bližnji prihodnosti naj bi v sodelovanju z gasilsko desetino, vaškim odborom SZDL v Javorniškem rovtu in matičnim gasilskim društvom na Koroški Beli pripravili vse potrebno za ustanovitev samostojnega gasilskega društva v Javorniškem rovtu, za kar imajo vse potrebne pogoje.

Edo Zagar

Reševanje s platneno cevjo

Med vajo, ki so jo člani PGRS Železarn Jesenice pripravili 26. septembra v počastitev 50. obletnice svojega uspešnega dela ter 105. letnice IGD Železarn, so prikazali tudi reševanje prebivalcev iz višjih nadstropij stolpnice. Tako skupina gasilcev in reševalcev pričakuje rešenca, ki bo pridrsel po platneno cevjo iz sedmega nadstropja.

Branko Blenkuš

Srečanje upokojencev treh dežel

Po času delovanja najmlajše in edino slovensko društvo upokojencev v Šentjakobu na avstrijskem Koroškem je bilo v nedeljo, 18. oktobra, organizator srečanja slovenskih društev upokojencev iz Trsta in Gorice v Italiji in jeniške občine, ki jo je zastopal moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice s predstavniki občinske zveze in jeniškega društva, ki se jim je pridružil tudi tajnik Zveze društev upokojencev Slovenije Stanko Hvale.

Člane domačega društva, ki je pripravilo srečanje, čeprav deluje brez subvencij, so pozdravili: tajnik Zveze društev upokojencev Slovenije Stanko Hvale in predsednika društev upokojencev iz Trsta g. Dobrila in Gorice prof. Černe. Čeprav društva delujejo v treh državah z različnimi družbenimi ureditvami, v zelo različnih pogojih delovanja, so bile pozdravne besede vseh treh izražene v enotni misli, da so se v društvih organizirali zato, da bi z različnimi oblikami delovanja dodajali življenje letom svojim članom, ki jih družijo isti jezik, ista pesem in skupno narodnostno drevo. Posebnost društev v Avstriji in Italiji je tudi gojiti in ohranjati našo slovensko zavest in besedo. Srečanje je pozdravil tudi predsednik Zveze društev upokojencev jeniške občine Janko Burnik in gostitelj izročil v spomin zadnji jeniški zbornik Jeklo in ljudje.

V kulturnem programu, ki je sledil, sta najprej nekaj domačih skladb zaigrala »Vižarja« iz Obirskega na avstrijskem Koroškem, za njima pa je nastopil moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice pod vodstvom zborovodkinje Mire Mesařić. Njihov nastop je z izbranimi besedami povezoval pevec Franc Poganič. Zbor je svojo nalogo opravil zelo kakovostno, za kar je bil deležen velikega priznanja okrog dvesto obiskovalcev tega srečanja. H kulturnemu programu so svoj delež dodali tudi pevci — upokojenci iz Gorice s pristrčnimi slovenskimi pesmimi. Še zlasti sta udeležence srečanja navdušila domači mešani pevski zbor in kvartet deklet iz Podhuma na avstrijskem Koroškem, ki sta le potrdila, da je zborovsko petje med Slovenci na avstrijskem Koroškem izredno razvito, in skoraj prepričani smo, da se bo slovensko društvo upokojencev v Šentjakobu kmalu predstavilo tudi s lastnim pevskim zborom.

Zelo pristrčnemu kulturnemu programu je sledilo družabno srečanje, ki sta ga popestrila »Vižarja« iz Obirskega in jeniški pevci. Skrbni in gostoljubni domačini so poskrbeli tudi za postrežbo, čeprav društvo upokojencev deluje brez kakršnihkoli subvencij.

Ob pristrčnem slovesu, ki je prišel kar prehitro, so se predstavniki vseh društev upokojencev strinjali, da se srečajo vsako leto v drugi pokrajini.

S tem naj bi tudi društva upokojencev dodala člen v čvrsto verigo sodelovanj med organizacijami in društvi v matični domovini in Slovenci v Avstriji in Italiji. Kajti tako upokojenci Slovenci z avstrijske Koroške kot

iz italijanske Gorice in Trsta so izrazili željo in potrebo po tesnejšem sodelovanju z društvimi upokojencev v matični domovini Sloveniji. To še zlasti velja za Zvezo društev upokojencev jeniške občine, ki je najbližja edinemu slovenskemu društvu upokojencev v Šentjakobu na avstrijskem Koroškem. Pristrčni stiski rok ob slovesu so nemo potrjevali potrebo po takih srečanjih.

OD 23. DO 28. OKTOBRA TEDEN UPOKOJENCEV JESENIŠKE OBČINE

Zveza društev upokojencev občine Jesenice je skupaj z Zvezo kulturnih organizacij Jesenice in občinskim svetom zveze sindikatov Jesenice letos ponovno pripravila TEDEN UPOKOJENCEV JESENIŠKE OBČINE, in sicer od 23. do 28. oktobra.

Kulturni program:

— v petek, 23. oktobra, bo ob 18. uri v domu Julke in Albina Pibernika na Javorniku KONCERT Pihalnega orkestra jeniških železarjev za upokojence iz krajevnih skupnosti Edi Giorgioni Javornik-Koroška Bela in Blejska Dobrava;

— v soboto, 24. oktobra, bo ob 18. uri v jedilnici osnovne šole Gorenjski odred v Žirovnici KONCERT ženskega pevskega zbora Milko Škoberne DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in orkestra Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice za upokojence iz krajevnih skupnosti Žirovnica;

— v nedeljo, 25. oktobra, bo srečanje upokojencev v njihovih društvih, izleti in športna srečanja;

— v ponedeljek, 26. oktobra, bo ob 18. uri v osnovni šoli Jeseniško-bohinjski odred v Kranjski gori KONCERT moškega pevskega zbora Vintgar Blejska Dobrava in moškega pevskega zbora Marjan Vodopivec iz Kranjske gore za upokojence iz krajevnih skupnosti Kranjska gora in Rateče;

— v torek, 27. oktobra, bo ob 18. uri v dvorani na Dovjem KONCERT mešanega pevskega zbora in moškega vokalnega okteta DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica za upokojence iz krajevnih skupnosti Dovje-Mojstrana;

— v sredo, 28. oktobra, bo ob 18. uri v dvorani Gledališča Tone Čufar na Jesenicah KONCERT Pihalnega orkestra jeniških železarjev in razvitje prapora DU Jesenice za upokojence iz mestnih krajevnih skupnosti in krajevnih skupnosti Hrušica.

Sportno-rekreacijski program:

— v sredo, 21. oktobra, bo tekmovanje upokojencev v streljanju (organizator DU Javornik-Koroška Bela);

— v petek, 23. oktobra, bo tekmovanje v šahu (organizator DU Jesenice);

— v soboto, 24. oktobra, bo tekmovanje v balinanju (organizator DU Žirovnica);

— v torek, 27. oktobra, bo tekmovanje v kegljanju na asfaltu (organizator DU-Kranjska gora).

V teh dneh bodo v DU Jesenice pripravili razstavo ob 10-letnici delovanja krožka ročnih del, organizirali bodo sprejem za jubilate, moški pevski zbor društva pa bo izvedel koncert v domu Franceta Berglja na Jesenicah.

V DU Žirovnica bodo v tem tednu obiskali starejše in bolehnne člane društva in pripravili druga srečanja.

V DU Dovje-Mojstrana bodo pripravili srečanje jubilatov in invalidov, tiste pa, ki se srečanja ne bodo mogli udeležiti, bodo obiskali na domu.

Vstop na koncerte in ostale prireditve je prost, upokojenci pa bodo veseli, če se jim pridružio tudi drugi občani.

Suzana Tratnik

EVA

...Takrat seveda nisem vedela, da je tisto bila... in tega niti ne bi hotela vedeti. V tistem pravzaprav ne morem spoznati... pa vendar je to bilo nekakšno izgorevanje, prvič sem se zavestno pustila ponižati. Preprosto spoznanje, da na svetu res nisi sam, da postajaš od nekoga odvisen, čeprav tisti tega ne zahteva, morda niti noče in čeprav niti vse to ni potrebno.

...Verjetno se mi je zdelo nepotrebno. Če si star devet let in če hodiš v 3. razred osnovne šole, se ti zdi vse, kar se te ne tiče, nepotrebno, popolnoma odveč. Šola se mi je zdelo potrebna, saj smo to vsi vedeli. Veliko novih pravljic ti povedo v šoli, pri telovadbi te naučijo novih igrice in učijo te črke po drugačnem vrstnem redu (ki se je meni zdel nesmiseln in nekako zavajajoč, kot da bi te hoteli pripraviti do tega, da bi verjel v znanje, ki ga še nimaš. Recimo, rišeš krompirje, čisto lepe okrogle krompirje in to je črka O. Obenem pa veš, da so to še vedno le krompirji, tako da se črke O v bistvu sploh niso naučil), kot si se ga morda že naučil doma.

...Samo Eva je bila zares moja sošolka v tistih prvih letih osnovne šole. Sedeli sva skupaj v zadnji klopi v tisti vrsti pri vratih. Učiteljica naju je posedla skupaj, ker sva ji bili obe več ali manj enako zoprni. Če ji je slučajno Eva šla bolj na živce kot jaz, je za klepetanje med poukom kaznovala njo namesto mene in jo poslala stat pred tablo do konca ure. Eva je užaljena stala pred tablo, jaz pa sem bila vesela, da sem se izmuznila na njen račun. Iz hvalečnosti, da kazni tokrat ni doletela mene, sem se potuhnila do konca ure, gledala sem naravnost predse, niti Eve nisem več pogledala. Oglasil se je zvonec, ki me je odrešil topega buljenja predse, za Evo pa je bil pravzaprav smola, ker so sošolci šele zdaj lahko brez strahu izrazili svoj posmeh in zaničevanje. Niso nasprotovali Evi, ampak ponižanju, katerega je izkusil vsak izmed njih, ko je bil kaznovan.

Stopila sem k Evi, ki je še vedno nepremično stala pred tablo, jo prijel za vročino roko in rekla: »Danes bom šla s teboj domov.«

Imela sem dve poti od šole do doma. Daljša je vodila mimo Evine hiše. Če me je Eva razjezila ali pa če sem hotela biti malce hudobna, sem šla domov po krajši poti. Od tega sem imela dvojno korist. Naslednji dan mi je Eva prinesla jabolko v šolo, kar je pomenilo tiho prošnjo za spremstvo do doma in še večjo pokornost mojim muham.

Kazni v šoli so naju vedno zblizale, takrat sva šolo zapuščali po skupni poti. Čutili sva, da sploh ni pomembno, katera izmed naju je kaznovana. Tokrat je pred tablo stala Eva, vendar me zaradi tega ni sovražila. Že naslednji dan sem lahko jaz na vrsti za kazni.

»Jaz pa imam novo prijateljico!« mi je rekla Eva med odmorom s tako vzvišenostjo v glasu, da sem takoj vedela, da se ji bom morala prilagoditi, če jo bom hotela spoznati.

»Spet lažeš! Poznam vse tvoje neumnosti-prijateljice.«

»Taj pa ne poznaš, da veš!« Prešlišala sem ime »Taja« in odšla v razred.

Kot no je le začelo. Veliki odmor. Zdelo sem se jabolko iz torbe in odšla v drugo nadstropje.

»Zakaj pa skrivaš jabolko?« me je Taja pocukala za rokav. Spet je imela nog naloženo. Vsak dan je bila drugače oblečena. Tudi jaz sem hotela biti vsak dan oblečena drugače, tako kot Taja, a mi je šele četrty dan zmanjkalo garderoba za preoblečanje.

»Saj ga nič ne skrivam,« sem rekla, čeprav sem roko z jabolkom še vedno imela na hrbtu. Vedela sem, da hoče jabolko. Vedela sem pa tudi, da bo takoj, ko dobi jabolko, rekla, da se več ne pogovarja z menoj. Takrat sem ji vedno rekla, da je škila-sta krava in da ji bom preluknjala gume na kolesu. Pa ni nič pomagalo, ni hotela govoriti, sploh mi ni povedala, zakaj. Tudi Evi ni hotela nič povedati.

»A mi daš polovico jabolka? Samo hočem tisto rdečo polovico.«

»Dam ti celo, če mi poveš, zakaj me včeraj nisi hotela pozdraviti.«

Taja je že jedla jabolko, na moje vprašanje ni več mislila.

Stala sem in jo gledala. Skušala sem se spomniti, kaj bi ji rekla, da bi se ji prikupila, še preden se bo spomnila, da sem koza.

»Je Eva res tvoja sestrčina?«

»Kaj? Eva samo laže. Vse moje sestrčine so že velike in so iz Nemčije. Povej ji, da več ne govorim z njo!«

Bila sem tako vesela, saj se je prvič zgodilo, da je bila Taja tako prijazna do mene, če celo jabolko je bila pripravljena deliti z menoj. Pred tem se je vedno posmehljivo obnašala do mene, z Evo pa je bila takozaprta, da sem začela verjeti, da sta res sestrčini. Evi sem prav privoščila Tajino jezo, saj se ni hotela potruditi, da bi Tajo prepričala, da ji nisem nič naredila.

Po odmoru sem sedla k Evi brez besed. Čakala sem, da se ona prva oglasi. Že tri dni nisem šla skupaj z njo domov iz šole.

»Saj vem, da si Taji spet nesla jabolko.«

»Taja pa več ne govori s teboj, jaz pa ne bom šla s tabo domov!«

...Z Evo sva dobili neopravičeno uro, ker nisva šli k zobozdravniku. Toda nobena sploh ni vedela, da je cel razred moral biti v zdravstvenem domu. Najbrž sva res sedeli na ušesih. Učiteljica je rekla, da sva midve najbolj neumni in neposlušni učenci, prejšnji dan pa je Evi še rekla, da ima umazane nohte, meni pa, da imam prekratko obleko, za kar se nisem preveč menila, odkar so mi doma rekli, da je učiteljica živčna, ker ni poročena.

Razred se nama je posmehoval. Eva je prepisovala črke s table in kazala jezik vsakemu, ki se je obrnil proti nama. Jaz pa sem jedla pomarančo in polglasno cmokala, kot da bi se hotela maščevati vsem tistim, ki nimajo pomaranč, a so bili pri zobozdravniku.

Ko sem prepisala učiteljice lepe črke s table, sem iz zvezka izrgala list in nanj Evi napisala sporočilo:

»Danes grem s teboj domov.«

Dobila sem odgovor:

»Gdor se bo po odmoru smejal bo Tepen od mene. Pika eva«

Na vsem lepem Eve ni bilo več v šolo. Učiteljica je rekla, da je več ne bo. Videla sem, kako je Evino ime v dnevniku prečrtala. Doma so mi povedali, da je Eva odšla z mamo v drugo mesto. Tam bo hodila v drugo šolo in stanovala bo v drugačni hiši. Torej bo imela druge sošolce, za kazni bo stala pred drugo tablo in domov bo hodila po drugi poti. Nisem mogla natančno izvedeti imena ulice, kamor sta odšli Taja in Eva. Doma so mi rekli, da mi to sploh ni kaj

preveč potrebno vedeti. Neko nedeljo sem videla, kako je Evina stara mama stopila iz cerkve. Šla sem k njej in jo vprašala, kam lahko Evi pošljem sporočilo na listku. Stara mama je vedela samo to, da je Eva v mestu R. O Taji pa sploh ni nič vedela. Torej Taja res ni bila Evina sestrčina. Sicer pa sem vedela, da to nikakor ne bi moglo biti res. Ker je bila Taja preveč podobna Vesni iz prve čitanke.

Izbrana pesem

Center za dehumanizacijo

Izmijem jeklo

kjer je pšenica
in v roki srp
pesem iz klasja bajonetov
in prst grobu dlan
se ognja drži
si obrne obraz
se boji
se smeji
na rjuho modro zlije kri

izmijem jeklo
vest prašno
umijem tnalno
sekiro mokro
ostati bi moral
na istem mestu

pa se ne bi nič zgodilo
tako pa —
s sekiro roka udari
po otavi
po grbi
po jelki in koruzi

izmijem jeklo
vest prašno
umijem tnalno
sekiro mokro
ostati bi moral
na istem mestu

Center za dehumanizacijo je novoročkovska skupina, ki živi in ustvarja v Mariboru (Trate). Za svoje delo je letos prejela nagrado RK ZSMS Zlata ptica. Izbrana pesem IZMIJEM JEKLO dobro predstavlja njihovo — recimo ji — porevolucijsko poezijo. Natančneje: Njihove pesmi tematizirajo razliknost sveta in človeka v porevolucijskem obdobju. V nekaterih pesmih je ta razliknost zatrta, v drugih zakrita, v izbrani pa z vso silovitostjo (jeklo) in krutostjo (kri) stoji izmita pred nami. Pojavi se porevolucijski dvom, »vest prašna«, kot pravi v pesmi Center za dehumanizacijo. Pesem izbral in komentiral Ivan Pue

France Berce: »Razočarana« č. tinta 86

»Da, marsikaj se govori.«

»Pravijo, da ti, komercialni in še nekateri okoli tebe, pa tako imenovana smetana iz našega mesteca, da živite preko svojih možnosti in da tega sploh ne skrivate več.«

»Lapajne, tu si se pa uštel. Prej ali slej sem pričakoval nekaj podobnega. Kar imam, je vse dokazano z računi in izvorom. Lapajne, zavaroval sem se in kar precej dobro.«

»Glej, Hren, ne zaslužiš ravno slabo; oba delava — žena in jaz — že toliko let, pa nimam drugega kot družbeno stanovanje in razmajano stoenko...«

»Lapajne, kaj ne vidite, da sem po cele dneve v službi, na potovanjih...«

»Tudi o trojih potovanjih sem že slišal, posebno o tistih v tujino, za katere dobiš krepke devizne dnevnice. Imáš hišo in to kakšno, poleg še družbeno stanovanje, počitniško hišo...«

»Lapajne, zdaj pa še malo preveč natolcuješ. Vse sem pošteno pridobil, zakonito. Kup kreditov imam...«

Ladislav Črnologar:

Sabotaža

4

»Vidiš, sam nisem nikoli upal vzeti kredita.«

»Nisi imel pameri. Moral bi vedeti, da bo denar začel izgubljati vrednost, ker imamo takšno gospodarstvo, kakšno pač je.«

»Torej si tiže dolgo vedel, da ne delamo dobro, da ne delamo prav, da delamo premalo, pa namesto, da bi se proti temu boril, si se s tem okoristil.«

»Lahko je obtoževati. Sama sva in ti ne zamerim. Če bi bilo drugače, bi se drugače pogovarjala.«

»Tako praviš.«

»Tako, ker me žališ. Samo pogled, kaj se je zgodilo danes s tem oljem. Ljudje so slabši kot živali. Sami sebi odjedajo kruh. Je to odgovorno, kaj to ni kriminal, pa nikogar ne dolžiš, ko je govorila o težkih denarjih. In kdo bo moral popravljati napako, če ne jaz. Kdo bo izvirjal novo olje, če ne jaz sam osebno. Spet bom moral potovati, da bodo taki, kot si ti, lahko govorili. Spet bom moral v tujino. Lahko ti urediš glede olja?«

»Dobro veš, da ne morem, a nekaj ti bom povedal, kar verjetno veš tudi sam, celo bolje kot jaz. Lahko da imaš zakonito vse prav, daleč je od prave morale, take kot je bila na vidiku takoj po osvoboditvi.«

»Lapajne, čas te je prehitel, če bi ti samo šutil, kaj se dogaja na drugih področjih, bi izbruhal žolč. Kje bi bila že ta naša tovarna, če bi gledali na moralo, če bi delali zakonito, če ne bi iskali lukenj v predpisih. Lapajne, javna tajna je, da izigravamo drug drugega. Na delavskem svetu se delavci zavestno odločajo o podražitvah mimo drugačnih priporočil, ker bi bili drugače vsi udarjeni po žepih, ker bi nas drugače že davno vzel vrag.«

»Bojim se, da nas bo tudi tako, še prej, čeprav ste tako pametni, ker nepoštenje še nikoli ni moglo prinesiti kaj dobrega. Vesel bi bil, da me je res prehitel čas, če bi vaše ravnanje kazalo na boljše. Hren, čas, ki ne izprosi nikogar, ta bo pokazal, kdo od nas ima prav in če se s tem motim prav malo. Danes na nočes odgovoriti, kar sem te vprašal, a vedi, da prava resnica vedno pride na dan, na površje — iz vode, kjer ribarite v kalu.«

»Kakšno resnico iščeš? Vse je samoupravo odločeno. Lapajne, o vsem so zbirniki. Ti vedno nekaj brskas in iščeš ter sumiš. Vse tudi ni tako eno, kot vidiš. Zaradi tega vržejo olja in nekega blazneža, ki ga je spustil, boš zdaj dolžil vse po vrsti in vlekel na dan stvari, ki nimajo prav nič skupnega s tem. Lapajne, le kaj ti hodi po glavi!«

»Hren, bomo videli. Zdaj pa moram še nekaj stvari povprašati po obratu do takrat, ko pridejo preizkušalci. Hren, če ne bodo takoj našli krivca, bodo brskali povsod. Upam, da le imamo vse v redu. Greš z mano?«

»Ne, tu bom počakal.«

Lapajne je vzel kapo, se pokrtil in odšel skozi vrata. Hren pa je živčno prižgal cigareto, se naslonil na pisalno mizo in skozi zastekleno steno gledal za Lapajnejem, ki je potegnil nekam sam vase šel po obratu.

Kriminalist Zoran, kateremu je preiskovalni sodnik zaupal na-

logo, da razišče sabotažo v delovni organizaciji, kjer so zaradi izpusta olja obstali stroji, je imel občutek, da se vrta v začaranem krogu. S sodelavcem Jožetom sta že teden dni zasliševala, preverjala, skušala najti vsaj motiv za sabotažo, a vse zaman.

Zaposleni v obratu, pa tudi v upravi, kot da so samo čakali na poročilo, da so se začeli medsebojno obtoževati in kazati na razne nepravilnosti, ki pa niso imele nič skupnega s sabotažo.

Pred sabo na mizi je imel že kup zapisov, ki jih je ponovno preverjal. Naenkrat je odložil papirje in vstal ter šel v sosednji prostor, kjer je delal njegov pomočnik Jože.

»Si kaj našel?« je vprašal Jože.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

»Prepričan sem bil, da bova imela lahko delo — rutinsko, a kaže slabo. Zdaj lahko čakava samo še na naključje.«

»Ja, Jože, naključje. Čudno, da niti nadzorna služba v tovarni ne odkrije ničesar, niti direktor Hren, kateremu, je kot kaže, precej do tega, da bi odkrili storilce.

»Nič, pa ti?« je odvrnil Zoran.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● V okviru letnega programa usposabljanja rezervnih vojaških starešin v radovljiški občini je OK ZRVS Radovljica v torek, 13. oktobra, v dogovoru z OK SZDL Radovljica organizirala v Festivalni dvorani na Bledu predavanje Jožeta Smoleta, predsednika RK SZDL Slovenije. Okoli sedemsto zbranim poslušalcem je govoril o družbenopolitičnem utripu sedanjega časa ter o ekonomskih in družbenih problemih v SFRJ ter odmevnosti teh v svetovni javnosti.

● Predpretekli teden so v radovljiški občini končali s sklici vseh šestih področnih posvetovanj sekretarjev osnovnih organizacij ZKS, ki jih je pripravil občinski komite ZK. Udeleženci posvetov so spregovorili o pripravah na programsko volilno sejo osnovnih organizacij ZK in njihovih nalogah v sedanjem gospodarskem in družbenem položaju s posebnim ozirom na dejavnost komunistov v OZD pri oblikovanju pobud za odpravljanje težav in za uvajanje novih proizvodnih prijemov oz. za prestrukturiranje posameznih industrijskih panog.

● Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je na 10. seji 15. oktobra poglobljeno in kritično razpravljalo o sedanjih gospodarskih in družbenih razmerah v naši družbi. Opozorili so na vse pogostejše napade na borčevsko organizacijo in poskuse razvrednotenja njene vloge. Za oblikovanje stališč do posameznih vprašanj so imenovali petčlansko delovno skupino, ki bo stališča posredovala predsedstvu OK SZDL, skupini delegatov občine Radovljica za skupščino SRS in republiškem odboru ZZB NOV Slovenije.

● Svet za vprašanja delovnih in življenjskih pogojev pri občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica je na tretji seji 20. oktobra proučil aktualna vprašanja socialne politike v občini in problematiko pri organiziranju prehrane zaposlenih med delom.

● Predsedstvo OK ZSMS Radovljica je na zadnji seji sklenilo, da bo letošnji seminar za vodstva osnovnih organizacij ZSMS, teh je v občini formalno 68, a le dobra tretjina izpolnjuje svoje delovne programe, novembra. Predvidoma bo seminar potekal 7. in 11. novembra v Mladinskem domu v Bohinju.

● Koordinacijski odbor za usklajevanje skupne porabe v občini Radovljica, ki deluje pri strokovni službi SIS družbenih dejavnosti, je na 14. seji 16. oktobra proučil možnosti za zagotavljanje sredstev in izvajanje programov SIS družbenih dejavnosti za leto 1987 glede na pričakovane spremembe in do-

polnitve zakona o omejevanju sredstev. Člani odbora so bili seznanjeni tudi z dovoljenim obsegom sredstev za obdobje januar-september 1987, ki naj bi ga omogočile spremembe oz. dopolnila interventnega zakona.

● Delegacija skupščine občine Radovljica za republiško skupščino bo na pobudo radovljiškega izvršnega sveta zahtevala od republiškega izvršnega sveta, da skupaj s Skupnostjo za ceste Slovenije ponovno preveri načrtovano uvedbo cestninskega sistema ter zlasti ugotovi njegovo smotrnost za vzdrževanje avtocest v okviru sistema financiranja pri ceni bencina.

● V okviru sveta ZKS v krajevni skupnosti Bohinjska Bistrica je razen treh terenskih osnovnih organizacij ZK iz Bistrice, Polj in Nomenja tudi šest organizacij ZK iz tamkajšnjih delovnih organizacij. Na območju sveta ZK v Bistrici deluje okoli 170 članov, nekaj nad petdeset pa je vključenih v osnovne organizacije ZK v drugih krajih, oziroma delovnih organizacijah izven Bohinja.

● V počastitev dneva inovatorjev so 13. oktobra na krajši slovesnosti v avli občinske skupščine Radovljica odprli razstavo inovacij in razvojnih dosežkov. Svoje izdelke razstavljajo: Almira Radovljica, Elan Begunje, Iskra Lipnica, Iskra Otoče, LIP Bled, Uko Kropa in Veriga TOZD TIO Lesce. O pomenu inovacijske dejavnosti je ob otvoritvi spregovoril predsednik izvršnega sveta OS Radovljica Pavel Žerovnik. Razstava je na ogled do 23. oktobra.

● Samoupravna stanovanjska skupnost Radovljica je 13. oktobra razpisala pogoje za dodelitev posojil iz sredstev vzajemnosti za nakup stanovanj v letu 1987. Iz teh sredstev v višini 280 milijonov din se za posojilo lahko potegujejo delovne organizacije in posamezni delavci, ki izpolnjujejo razpisne pogoje. Rok za prijavo je 21 dni.

● Na temelju posebnega odloka o komunalnih taksah v občini Radovljica so letos povečali višino redne turistične takse v hotelih, gostiščih in v počitniških domovih na območjih KS Bled, Bohinjska Bistrica, Stara Fužina, Srednja vas, Bohinjska Bela in Koprivnik. Taksa je višja za 200 din na dan. Tako zbrani denar bodo namenili za poseben ureditveni program Bleda in Bohinja zaradi svetovnega prvenstva v veslanju leta 1989.

● Ob polletju 1987 so imele največjo rast zaposlenosti OZD Hotelsko turističnega podjetja Bled, in sicer kar za 52 delavcev, zaradi novih zmogljivosti. V Elanu so zaposlili 50 novih delavcev, zaradi povečanega obsega proizvodnje. 37 delavcev več so zaposlili tudi v ŽITO TOZD Triglav Gorenjka zaradi povečane proizvodnje. Zaradi nove obratovalnice — vezilnice v blejski Vezenini so zaposlili 25 novih delavcev, v leški Verigi pa 22. Skupna stopnja zaposlenosti je bila večja za 2,2 %, kar je nekaj nad načrtovano v letu 1986, vendar le na račun večje proizvodnje.

Radovljiški borci kritično o sedanjem gospodarskem in družbenopolitičnem stanju v družbi

Na razširjeni seji občinskega odbora ZZB NOV Radovljica 6. oktobra, ki so se je udeležili tudi predstavniki in tajniki krajevnih borčevskih organizacij, so največ pozornosti namenili sedanjim gospodarskim in družbenim protislovjem v občini in naši družbi nasploh.

Uvodne besede z oceno gospodarjenja v občini je podal predsednik občinske skupščine Bernard Tonejc. Našel je nekatere najpomembnejše statistične podatke o razmeroma dobrih rezultatih proizvodnje, akumulacije, ustvarjenega dohodka, izvoza in pokrivanja uvoza z njim. Upravičeno pa je izrazil tudi zaskrbljenost, ker skoraj vsi uspešni pokazatelji slonijo le na eni sami delovni organizaciji: Elan Begunje, ki ustvarja več kot polovico celotnega izvoza v občini, medtem ko drugi izvozniki skupaj zmorejo le poprečje teh rezultatov v slovenskem merilu, zastajajo pa v gorenjski regiji.

Razpravljalci so prizadeto ugotavljali, da čedalje težji položaj upravičeno vzbujajo občutek negotovosti tudi pri borcih, ki jim ne more biti vse-

eno, kakšna bo nadaljnja usoda naše družbene skupnosti, zlasti pa ne najpomembnejših pridobitev NOB, revolucije in samoupravnega socialističnega razvoja. Ostro so kritizirali pojave zlorabljanja položaja, gospodarskega kriminala in zadev okoli Agrokomerca ter od delegatov, ki nas zastopajo v republiških in zveznih skupščinskih telesih, zahtevali, da tudi oni brezkompromisno zahtevajo dosledno izvajanje sprejetih zakonov in dogovorov. Nekateri so postavili tudi pogoje o zaupnici se danemu zveznemu izvršnemu svetu. Povedali so, da borci, ki so se borili za drugačne odnose in razmere, kakršne imamo zdaj, delijo zaskrbljenost z mladimi, čeprav imajo občutek, da se njihov glas pogosto zanemarljivo in podcenjuje.

Delavska univerza obvešča

Obiskovalce občinske knjižnice na Jesenicah obveščamo, da Delavska univerza Viktor Strazišar Jesenice s pomočjo ZKO, in Joža Varla, bibliotekarja Marka Hudnika, in članov dramskega krožka CSUI, ki ga vodi prof. Katarina Torkarjeva, vsak zadnji torek v mesecu, prvič 27. oktobra, ob 16.30 v prostorih občinske knjižnice organizira predstavitev novih knjig iz fonda občinske knjižnice, kot jih Marko Hudnik predstavlja v Zelezarju.

Vabljeni vsi prijatelji knjige in slovenskega jezika!

Angleški začetni tečaj se bo začel v torek, 3. novembra. Prijavite se še lahko po ☎ 81-072.

Pričeli bomo tudi s tečajem strojnega pletenja. Nekaj mest je še prostih.

Občinski odbor ZZB NOV je zaradi številnih stališč in mnenj zadolžil svoje predsedstvo, da na osnovi razprav oblikuje dokument o priporočilu občinske organizacije ZZB NOV občinski skupščini, OK SZDL in skupini delegatov občine za zbor občin skupščine SRS za izvajanje določenih ukrepov in akcij pri reševanju sedanjih nevarnih razmer v naši družbi. Prav tako bo predsedstvo posredovalo svoja stališča o reorganizaciji upravnih organov občinske skupščine ter o ustanovitvi in poslovanju skupne strokovne službe SIS materialnih dejavnosti. Člani občinskega odbora ZZB NOV Radovljica so tudi tokrat vztrajali pri zahtevi, da dobijo odgovore na svoje pobude in predloge, čeprav jih doslej skoraj nikoli niso dobili.

JR

Na Koprivniku slovesno odkrili spominsko ploščo okrajnemu odboru OF Bohinj

V lepi sončni nedelji so 4. oktobra na Koprivniku odkrili spominsko ploščo okrajnemu odboru OF Bohinj. Slovesnost sta pripravila občinska konferenca SZDL Radovljica in okrajni odbor OF za jeseniško okrožje, skupaj s koprivniškimi družbenopolitičnimi organizacijami in krajevno skupnostjo. Vreme je bilo kot nalašč za tako pristrčno srečanje starih znancev, nekdanjih borcev in aktivistov z domačini.

O pomenu in deležu prebivalcev Bohinja, zlasti pa Koprivnika v NOB, kjer je bilo središče številnih organov in poverjeništev enot in prvih snujočih organov ljudske oblasti, je govoril nekdanji sekretar okrajnega komiteja KPS Franc Jere. Poudaril je zasluge in žrtve, ki so jih Bohinjci dali v NOB, ko so delili dobro in zlo s svojimi borci in pomagali po svojih močeh, da smo si priborili dragoceno svobodo. Opozoril je tudi na napake v preteklosti, ko se je kmetijstvu, zlasti v odročnih planinskih krajih, posvečala premajhna pozornost. Posledice so se kmalu pokazale. Domačije so počasi ostajale prazne. Mladi so odhajali v dolino; otrok ni bilo. Šele v zadnjih nekaj letih se to obrača na bolje. Koprivnik in Gorjuše so s prostovoljnimi delom in s pomočjo družbene skupnosti povezali z novimi asfaltiranimi cestami, uredili pašnike, izsušili močvirnate trate, regulirali potoke in hudo urnike. Vas je dobila avtobusno zvezo. Veliko hiš so obnovili, povečali so čredo živine, mehanizirali obdelova-

nje zemlje. Tudi učilnice se v podružnični šoli spet polnijo s šolarji. Življenje je spet obetajoče. Spominsko ploščo je odkril predsednik krajevnega organizacije ZSMS Albert Dobravec. Za prisrčen kulturni program, kot nekoč na partizanskem mitingu, so poskrbeli harmonikar Janez Brežan ter cimbani: Sabina Bernik, Damjan Korošec, Maja

Pričetek abonmajske sezone v gledališču na Jesenicah

Ob koncu tega tedna bo v jeseniškem gledališču gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja z dramo A. Strindberga

GOSPODIČNA JULIJA.

Predstavi bosta v petek, 23., in v soboto, 24. oktobra, ob 19.30. To bo hkrati prva prireditev letošnjega abonmajskega programa, ki ga nudi domače gledališče.

Strindbergova drama GOSPODIČNA JULIJA je ena najbolj uspešnih iger tega velikega švedskega dramatika in je bila najboljša predstava v lanskem programu Prešernovega gledališča Kranj, tako da bo to gledališče z njo nastopilo na Borštnikovem srečanju v Mariboru.

Predstava je vredna ogleda, zato pričakujemo velik obisk.

Sodja, Romana Stare, Bojan Straus in Tomi Zupanc. Za partizanske recitacije so jih udeleženci, bilo jih je nekaj nad 130, nagradili z burnim ploskanjem. Goste z Jesenic, Bleda, Radovljice, Gorij in Bohinja je predsednica krajevnega organizacije SZDL Marica Sodja prijazno povabila na tovariški klepet in osvežujoč napitek.

JR

V Kosovo graščino!

Galerija Kosova graščina vas vabi na otvoritev razstave risb akademskega slikarja Zdenka Huzjana v sredo 28. oktobra, ob 19. uri.

Ob otvoritvi bo pesmi Sonje Stergaršek predstavil igralec Kristijan Muck.

Koncert Pihalnega orkestra jeseniških železarjev

V okviru TEDNA UPOKOJENCEV jeseniške občine, ki sta ga pripravila Zveza kulturnih organizacij Jesenice in občinski svet zveze sindikatov Jesenice vabi Društvo upokojencev Jesenice v sredo, 28. oktobra, ob 18. uri na KONCERT Pihalnega orkestra jeseniških železarjev in razvite družbenega prapora, ki bo v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah.

Upokojenci in ostali krajani, udeležite se koncerta v čim večjem številu.

Vstop na koncert je prost.

Žargon železarjev in praktikant

Tudi letos smo bili učenci CSUI na redni praksi v Železarni. Čeprav smo že iz prejšnjih let navajeni na čudne izraze železarjev, smo se letos čudili znova. Povem vam, če ne po-

znate pogovornega jezika prijateljev in zanimivih železarjev, potem v Železarno ne hodite. Simpatično jih je poslušati, starejši so, več imajo fabriških izrazov in bolje se sporazumejo

z njimi kot z vsako slovenščino. Že ko sprašuješ, kje bi prišel na žerjavno - montažni oddelek, ti prvi šihitar hitro razloži, da moraš pri glavnem portirju in med kotlovno in žebelarno, in tam na koncu, kjer je bila stara kisikarna je delavnica, ki jo iščeš.

Ko vendarle najdeš delavnico, te prijazno sprejme majstr in ker je res prava duša skupine, te spozna z vsemi šlosarji in švasarji. Vpraša, če imaš manduro. Ko pritrdiš, ti napiše ček, da greš v magacin po ostale stvari, ki jih rabiš, da boš lahko normalno delal. Ob delu vsak dan poslušas, kako za uho prijetno po starih fabriških navadah govorijo med seboj. Besede, kot so flohajzen, širm, brenar, drat, pleh, švasaparat, so prisotne vsak dan, ko si ti delavci izmenjujejo mnenja, kot temu pravimo danes. Nič te ne sme motiti, če slišiš, da je nekdo srečal tega ali onega šmelcerja, bolcarja, granikfirarja, drejarja ali pa obermajstra. Tudi ko med malico nanese razgovor na stare cajte, se mnogi spomnijo bolcarije, martinarne, dratcuga, cevarne, fajnphele, fajnstreke in še in še obratov, ki so fabrike včasih prinašale lepe denarce. Da, res so nekoč bolcali, drukali, šmelcali, švasali, drejali in opravljali podobna dela, tudi rore so delali in pa fedre. Ja, to so bili cajti. Pa colnga, če si dobro delal, za tri krave si zaslužil, danes pa kmalu za tri pšance, ne bo. Takrat so imeli švasaparate, drejponke, norce, drukmašine, rihtmašine in na teh so tako delali, da so zaslužili zase in še za tiste, ki so fabricko imeli. Danes pa je vse bolj moderno, kot je bilo včasih, pa še zase ne zaslužijo. Skrbijo jih, ker so v izgubi. Pa zakaj, se sprašujejo? Pravijo, da jih kvaliteta baše. Težko je delati kvaliteto z masinami izpred štirideset ali več let. Kaj pa je bilo kvaliteto, so nam pa vželi. Cevarno, cinarijo, fajnphele - te obrate so ukinili, pa čeprav je bil fajnphele star šele šestnajst let. Pa pravijo, da je bila to res dobra bolcarija. In pocinkan pleh jim je šel v denar, pa so vse ta dobro ukinili in zaprli.

Tako praktikant ali helfar po njihovem spoznavaš fabricko. Poslušaj in razmišljaj, pa tudi razumeti začneš počas. Razumevati pričene njihove izraze, njihove brazgotine in gube na utrujenih obrazih, kar se pa tiče izdelave, kvalitete in gospodarjenja, tega pa še ne moreš razumeti. Rad bi, pa ne gre. Boštjan Fon

VOZNI RED AVTOBUSNIH PREVOZOV OB DNEVU MRTVIH NA BLEJSKO DOBRAVO

Od 27. do 31. oktobra bodo redne vožnje okrepljene z dodatnimi avtobusi, v nedeljo, 1. novembra, pa bodo avtobusi vozili po naslednjem voznem

a) Hrušica — Blejska Dobrava — pokopališče	9.38	10.38	12.38	13.38	15.38				
b) pokopališče — Blejska Dobrava — Hrušica	10.15	11.45	13.15	14.45	16.15				
c) Bolnica — Blejska Dobrava — pokopališče	7.15	7.45	8.15	8.45	9.15	9.45	10.15	10.45	11.15
	11.45	12.45	13.15	13.45	14.15	14.45	15.15	15.45	16.15
	16.45	17.15	17.45	18.45	21.00				
d) pokopališče — Blejska Dobrava — Bolnica	7.45	8.15	8.45	9.15	9.45	10.15	10.45	11.15	11.45
	12.15	12.45	13.15	13.45	14.15	14.45	15.15	15.45	16.15
	16.45	17.15	17.45	18.45	21.30				
e) Koroška Bela — Bl. Dobrava — pokopališče	10.30	12.30	14.30	15.30					
f) Pokopališče — Blejska Dobrava — Koroška Bela	11.30	13.30	15.00	17.30					
g) Tomšičeva ulica — Gimnazija — Bl. Dobrava — Pokopališče	10.30	14.30							
h) Pokopališče — Bl. Dobrava — Gimnazija — Tomšičeva ulica	11.30	16.30							
i) Bolnica — Podmežakla — Bl. Dobrava — Pokopališče	10.30	14.30							
j) Pokopališče — Bl. Dobrava — Podmežakla — Bolnica	11.30	16.30							
k) Javorniški rovt — Bl. Dobrava	14.30								
l) Bl. Dobrava — Javorniški rovt	17.30								

Tudi v ponedeljek in torek, 2. in 3. novembra, bodo redne vožnje okrepljene z dodatnimi avtobusi. Cena bo enaka kot v mestnem prometu. V nedeljo, 1. novembra, letne oz. mesečne vozovnice ne veljajo.

Informacije zahtevajte po telefonu 81-953.

INTEGRAL
TOZD Medkrajevni potniški promet,
delavnice in turizem Jesenice

Nogomet

JESENICE : LESCE 7 : 5 (3:3, 2:2)

Strelci: Čatak 2, Sučur, M. Omanović, Radič, N. Omanović, Tokić.

V pokalni tekmi proti moštvu Lesc so Jeseničani še enkrat dokazali, da je njihova obramba v krizi. Že po 20. minutah igre so Lesčani vodili z 2:0 in kazalo je, da bodo Jeseničani po porazu s Stolum doživeli še poraz na domačem igrišču. Vendar so Jeseničani po drugem голу strnili svoje vrste in zaigrali bolj angažirano, kar ni ostalo brez rezultata. Oba gola v prvem polčasu je dosegel Čatak.

V drugem polčasu so napadali predvsem Jeseničani in na začetku je po lepi kombinaciji N. Omanoviča in Radiča Sučur dosegel gol. Vendar je jeseniška obramba kmalu naredila še eno napako in gostje so izenačili na 3:3. Do konca tekme so se sicer vrstili napadi Jeseničanov, vendar so bili strelci nerazpoloženi. Tako so imeli Jeseničani kar štiri lepe priložnosti, vendar niso dosegli gola. Ker je bil končni rezultat neodločen, so streljali enajstmetrovke. Pri Jeseničanih so bili uspešni: M. Omanović, Radič, N. Omanović in Tokić, strel Lambergerja pa je vratar obranil. Ker je jeseniški vratar Tokić obranil dve enajstmetrovki igralcev Lesc, so se Jeseničani uvrstili v nadaljnje tekmovalje. Zmaga je povsem zaslužena, saj so bili večino tekme boljši nasprotnik.

PRIMORJE : JESENICE 3 : 1 (2:1)

Strelec: Lamberger

V sedmem kolu OČL — zahod je moštvo Jesenic gostovalo v Ajdovščini. Tekmo so začeli slabo in v 8. minuti prejel gol iz prostega strela, ker niso postavili »živega zidu«. Po голу so Jeseničani zaigrali boljše, domačini pa so odgovorili z grobstvo, ker drugače niso mogli ustaviti jeseniških igralcev. Na žalost jim je sodniška trojka tako igro dovolila in posledica tega so bili trije poškodovani igralci Jesenic. Jeseničani so tekmo od 80. mi-

nute dalje igrali z enim igralcem manj. Prvi dve priložnosti za Jesenice je imel Lamberger, vendar sta oba strela zgrešila cilj le za nekaj centimetrov. Nato so domačini v 20. minuti poškodovali kar dva igralca Jesenic (Bakonič si je zlomil nogo, N. Omanović pa poškodoval gleženj), za kar pa si niso prisluzili niti rumenega kartona. V 21. minuti je Lamberger iz prostega strela dosegel gol in rezultat izenačil. V drugi polovici prvega polčasa so bili Jeseničani boljši nasprotnik in imeli nekaj lepih priložnosti. Še najlepšo priložnost je imel Dučanovič, ki je že premagal vratarja, a je nekdo od igralcev žogo zbil iz gola. V zadnji minuti prvega polčasa je po veliki napaki Berganta domačinom uspelo doseči še en gol.

V drugem polčasu je bila igra enakovredna, dokler sodniki niso priznali domačinom zadetka, ki je bil dosežen iz nedovoljenega položaja. Protesti Jeseničanov niso pomagali. Jeseničani so skušali rezultat zmanjšati, vendar strel Čataka ni bil natančen, Lamberger pa je zadel vratnico. V 80. minuti je bil poškodovan še Dučanovič, tako da so bili vsi upi Jeseničanov za ugodnejši rezultat pokopani.

Nastopili so: Tokić, Bergant, Pivač, M. Omanović, Sučur, Radič, Čatak, Bakonič (M. Bešič), Dučanovič, N. Omanović, Lamberger

JESENICE : POSTOJNA 4 : 2 (3:1)

Strelci: Sučur 2, Lamberger, Pivač

V 8. kolu OČL — zahod je moštvo Jesenic doseglo svojo tretjo zmago. Tekma je bila odigrana na težkem mokrem igrišču in Jeseničani so se očitno bolje znašli. V prvem polčasu so Jeseničani igrali zelo dobro tudi v obrambi in to jim je prineslo vodstvo 3:0. Po lepem голу Sučurja je Lamberger dosegel najlepší gol na tekmi iz prostega strela. Strelec tretjega gola je bil Pivač in kazalo je že na pravo katastrofo gostov. V zadnjih sekundah prvega polčasa pa so gostje iz protinapada dosegli gol.

Začetek drugega polčasa je pripadel gostom, ker se domači igralci niso dovolj hitro vračali v obrambo in so imeli gostje vedno več igralcev v napadu. Tako so zadeli vratnico, v 53. minuti pa sicer sumljivim golom zmanjšali razliko na 3:2. Šele po tem голу so Jeseničani zaigrali bolj zbrano, si pripravili lepe priložnosti za strel in na koncu je Sučur gol, ki je odločil o zmagovalcu, tudi dosegel. V tej tekmi so Jeseničani pokazali boljšo igro kot na prejšnjih tekmah in z več optimizma gledajo na prihodnja srečanja. Po osmih kolu so Jeseničani na sredini lestvice s sedmimi točkami. Naslednjo tekmo igrajo Jeseničani v Piranu proti moštvu Solinar — Piran.

Nastopili so: Tokić, Radič, Zubanovič, M. Omanović, Pivač, N. Omanović, Čatak, Lamberger, Dučanovič (M. Bešič), Sučur, Hadžić

O.N.

Viktor Brun:

6

75 let jeseniškega nogometa

Velja omeniti, da so bila nogometna srečanja lokalnih rivalov vedno na višini derbija, pa naj je šlo za srečanje Gorenjec : Kovinar ali Gorenjec : Bratstvo oziroma Kovinar : Bratstvo. Prijatelji enega ali drugega kluba pa so imeli pri tem možnosti, da so se z nogometaši vred zdaj veselili, drugič jezili. Vse skupaj pa je po svoje prispevalo, da so nogometni derbiji pa tudi druga srečanja dajala Jesenicam živahno športno razgibanost.

Ustanovitev športnega kluba »Kovinar«

Po razpustu Enakosti se delavska mladina, ki je bila v njej včlanjena, ni mogla športno udeleževati. Jože Gregorič in še nekaj njegovih ožjih prijateljev so pričeli pripravljati ustanovitev novega športnega kluba pod imenom »Kovinar«. Pripravljalni odbor je pripravil pravila kluba in jih vložil preko srezkega načelstva v Radovljici na banovino v Ljubljani. Pravila so bila kar trikrat zavrnjena. Končno je pripravljalni odbor konec junija 1935 sklical ustanovni občni zbor. Za predsednika SK Kovinar so izvolili Franca Benedičiča, v odbor pa so izvolili večino športnih delavcev, ki so delovali že v Enakosti. Kovinar je prevzel tudi ves inventar in imetje razpuščene Enakosti ter športno igrišče pod Mežaklo.

Spremenili so ime in s tem zadostili zakonu, vso drugo dejavnost pa so nadaljevali po načelih, ki so jih sprejeli že z ustanovitvijo športnih odsekov Svobode, svoje članstvo so vzgajali v duhu marksistične misli in akcije.

Jeseniška nogometna moštva med seboj v letih 1934 — 1940

Kroniko o medsebojnih srečanjih jeseniških enajsteric sem vodil in jo lahko uporabim, ko sem se že lotil te naloge. Jeseniški derbiji so bili, tako kot je še danes in bo tudi v prihodnje, športni dogodek, ki je razgibal prijatelje obeh tabarov. Vsi ti številni derbiji so krepili čustveno pripadnost h klubu in njegovim barvam, kar je bil eden od pomembnih faktorjev pri napredku tedanjega jeseniškega nogometa.

Leto 1934

29. aprila ob 15. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo II : Enakost 0 : 0
27. maja ob 15.30 — prijateljska tekma na igrišču Enakosti — Enakost : Bratstvo 0 : 0 (tekma končana v 40. min. zaradi izgreda)
15. julija ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Enakost 3 : 2 (2:1)
14. avgusta ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Enakosti — Enakost : Bratstvo 1 : 2 (1:1)
9. septembra ob 16. uri — pokalna LNP na igrišču Enakosti — Enakost : Bratstvo 0 : 2 (0:1)
16. septembra ob 16. uri — pokalna LNP na igrišču Brat-

stva — Bratstvo : Enakost 2 : 1 (0:0)

30. septembra ob 16. uri — prvenstvena tekma na igrišču Enakosti — Enakost : Bratstvo 1 : 6 (1:3)
28. oktobra ob 13.30 — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo II : Gorenjec II 4 : 0 (2:0)
28. oktobra ob 15. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Gorenjec 5 : 0 (2:0)
4. novembra ob 15. uri — prvenstvena tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Gorenjec 3 : 1 (3:1)
Bratstvo je v tej sezoni odigralo 38 tekem, od tega 10 z lokalnimi tekmečema. Sezono so začeli 8. aprila in jo končali 9. decembra 1934.

Leto 1935

28. aprila ob 16. uri — prvenstvena tekma na igrišču Gorenjca — Gorenjec : Bratstvo 1 : 0 (1:0) avtogol
26. maja ob 11. uri — prijateljska tekma na igrišču Gorenjca — Gorenjec, komb. : Bratstvo II 2 : 5 (0:3)
3. avgusta ob 18. uri — športni dan Bratstva — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovinar 5 : 1 (2:0)
25. avgusta ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar : Bratstvo 2 : 1 (1:1)
13. oktobra ob 15.30 — prvenstvena tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Gorenjec 7 : 1 (5:1)
10. novembra ob 15. uri — prvenstvena tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovinar 3 : 1 (0:1)
Bratstvo je odigralo v sezoni 1935 26 tekem, in sicer od 14. aprila do 17. novembra 1935.
(Za sezono 1936 ni podatkov)

Leto 1937

21. marca ob 15. uri — prvenstvena tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovor 4 : 2 (3:0)
4. aprila ob 15. uri — prvenstvena tekma na igrišču Gorenjca — Gorenjec : Bratstvo 1 : 3 (1:0)
25. julija ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar : Bratstvo 2 : 2 (1:1)
29. avgusta ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar : Bratstvo 2 : 2 (1:1)
3. oktobra ob 15.30 — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar : Bratstvo 1 : 2 (0:2)
Bratstvo je pričelo sezono 21. marca s prvenstveno tekmo z domačim rivalom Kovinarjem in jo končalo 14. decembra 1937 s prvenstveno tekmo doma s SK Mars iz Ljubljane.

Leto 1938

3. aprila ob 15. uri — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — otvoritev sezone — Kovinar : Bratstvo 2 : 8 (2:4)
16. julija ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — 10-letnica Bratstva — Bratstvo, komb. : Kovinar I 4 : 0 (2:0)

16. julija ob 10. uri prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo, mlad. : Kovinar mlad. 0 : 1 (0:0)
27. avgusta ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar : Bratstvo 2 : 1 (1:1)
16. oktobra ob 15. uri — pokalna tekma LNP na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovinar 7 : 0 (4:0)

Mladinsko moštvo Bratstva v Kranju leta 1935

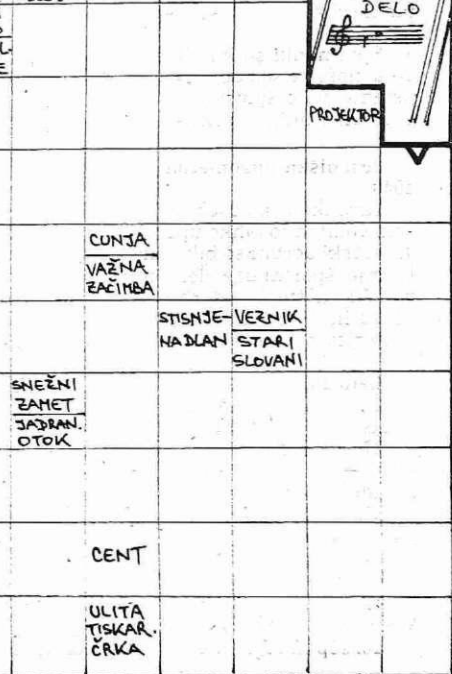
23. oktobra ob 15. uri — prvenstvena tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo I : Kovinar 1 : 0 (1:0)
Bratstvo je spet pričelo sezono s prijateljsko tekmo s Kovinarjem 3. aprila; končalo pa jo je 4. decembra 1938 s prvenstveno tekmo proti ljubljanski Svobodi.

Leto 1939

26. marca ob 15.30 — prvenstvena tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar : Bratstvo 4 : 6 (2:3)
26. marca ob 14. uri — prijateljska tekma na igrišču Kovinarja — Kovinar, mlad. : Bratstvo, mlad. 2 : 9 (1:3)
9. aprila ob 14. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo, mlad. : Kovinar, mlad. 4 : 1 (2:0)
4. junija ob 16. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovinar 7 : 1 (3:1)
25. junija ob 17. uri — prijateljska tekma na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovinar 10 : 1 (3:0)
16. julija ob 15. uri — brzoturnir — igrišče Bratstva — Bratstvo : Kovinar 2 : 1 (0:0)
19. avgusta ob 16.30 — brzoturnir Kovinarja na igrišču Bratstva — Bratstvo : Kovinar 4 : 1 (1:0)
20. avgusta ob 9.45 — brzoturnir Kovinarja na igrišču Bratstva — Bratstvo, mlad. : Kovinar, mlad. 2 : 0 (2:0)
20. avgusta ob 15. uri — brzoturnir Kovinarja na igrišču Bratstva — Bratstvo II : Kovinar I 1 : 0 (0:0); finale Bratstvo I : Bratstvo II 2 : 1 (1:1)
Bratstvo je sezono pričelo 3. marca s povratno tekmo s Kranjčani in jo končalo 3. decembra 1939 z gostovanjem ligaškega moštva Ljubljane, ki ga je premagalo s 3 : 2 (1:1). Bratstvo je odigralo v tej sezoni 43 tekem.

Do leta 1936 so med jeseniškimi nogometaši prevladovali tovarniški delavci, ki so bili zaposleni na fizično dokaj zahtevnih delovnih mestih. Nogometaši si srečal v martinarjih, pri plavzu, v žičarni, valjarni žice, livarni, v valjarnah, v mehanični delavnici, konstrukcijski delavnici, cevarni in tudi na prostoru (na placu), kjer so bili delovni pogoji med najslabšimi.

(Nadaljevanje)

Hokej na ledu

V soboto, 24. oktobra, ob 18. uri:

Kranjska gora Gorenjka : Medveščak Gortan.

V sredo, 28. oktobra, ob 18. uri:

Jesenice : Kompas Olimpija.

Vabljeni

TEDENSKI HOKEJSKI PREGLED

Hokejisti Jesenice so tudi brez treh kaznovanih igralcev (Suvaka, Figala in Razingerja) odlično zaigrali v Sarajevu in prepričljivo premagali ekipo Bosne.

Smo pa eno od presenečenj letošnjega prvenstva — za nas žal neprijetno — doživeli tudi v dvorani v Podmežakli. Državni prvaki so morali prepustiti prvo točko v letošnjem tekmovalnem krogu domači ekipi Vojvodine, s katero so igrali le neodločeno 4:4. Gostje so odigrali eno svojih najboljših letošnjih tekem, še posebej odlična pa je bil njihov vratar Čeh Krasa, ki je ob koncu srečanja požel za služenje aplavz objektivnih jeseniških gledalcev. Na tribunah niti ni bilo čuti kakšnega posebnega razočaranja nad izgubljenimi točkami in večina gledalcev je menila, naj bo to opozorilo hokejistom, da je treba vsako tekmo, ne glede na nasprotnika, začeti resno in zbrano ter da ključ za premagovanje je tako odličnih vratarjev ni v samostojnih poizkusih, ampak v hitrih kolektivnih akcijah, kar je potrdila tudi ta tekma.

Sicer pa prvenstvena lestvica — v Železariju je ne objavljam, ker je takrat, ko to prebirate, že spremenjena — vsaj za enkrat kaže, da se bodo v drugi krog tekmovalja v prvi skupini uvrstile ekipe, ki so že pred začetkom prvenstva veljale za boljše. To so Jesenice, Kompas Olimpija, Medveščak Gortan, Partizan, Vojvodina in Crvena zvezda. Vsaj do seje predsedstva HZJ, ki bo to soboto v Sarajevu, je stanje takšno! Lahko pa seja predsedstva HZJ marsikaj spremeni, še posebej, če bodo člani dosledni pri upoštevanju sprejetih sklepov glede dovoljenj za nastope tujih igralcev v naših klubih. Nepravilnosti so menda predvsem pri tujcih, ki igrajo pri Medveščaku Gortanu in Makoteksu Skopje, vprašanje pa je tudi, če je bilo vse v redu pri nekaterih prestopih domačih igralcev. Kaže, da problemov in nepravilnosti ne manjka.

Kot ste lahko prebrali v prejšnji številki Železarija in tudi v dnevnem časopisu, je predsedstvo Hokejskega kluba Jesenice poslalo odprto pismo o dogajanjih na tekmi Medveščak Gortan-Jesenice v Zagrebu tudi predsedstvu HZJ. Upamo, da predsedstvo HZJ našega pisma ne bo samo prebralo, ampak da bodo tudi ustrezno ukrepali, sicer bomo lahko postavili vprašanje regularnosti letošnjega državnega hokejskega prvenstva.

V preteklem tednu — od torka do torka — so bile odigrane naslednje tekme naših hokejistov:

Bosna : Jesenice
2:11 (0:6, 2:3, 0:2)

Sarajevo, 13. oktobra. Dvorana Zetra; sodniki: Grepč (glavni), Bundalo in Raca (linijski); kazni: Bosna 4 minute, Jesenice 4 minute. Strelci za Jesenice: Hafner 3, Horvat in Raspet 2, Ščap, Mlinarac, Tišler in Kurboš po 1.

KR. gora Gorenjka : Kompas Olimpija
4:8 (2:4, 0:3, 2:1)

Jesenice, 14. oktobra. Dvorana v Podmežakli; sodniki: Ilič (glavni), Bundalo in Konc (linijski); kazni: Kr. gora Gorenjka 8 minut, Kompas Olimpija 26 minut; Strelci za Kr. goro Gorenjko: Marjan Lah 2, Crnovič in Alagič.

Jesenice : Vojvodina
4:4 (1:2, 2:1, 1:1)

Jesenice, 15. oktobra. Dvorana v Podmežakli; sodniki: Ilič (glavni), Bundalo in Konc (linijski); kazni: Jesenice 8 minut, Vojvodina 10 minut.

Košarka

ISKRA DELTA JEŽICA : JESENICE
75 : 55 (39:29)

Ljubljana, dvorana ID Ježica, gledalcev 10, sodnik: Polak (Postojna). Jesenice: Rozman 8, Šmitran 9, Sefič, Stražisar 19, Hadžimuratović, Krznarič 5, Ulčar 2, Smolej 3, Zrnič 9.

Trener jeseniške ekipe je v zapisniku po tekmi naslovil kritiko na tekmovalno komisijo, ki očitno zaradi slabe organizacije ni mogla zagotoviti regularnega sojenja z dvema sodnikoma. Vendar bo to verjetno ostal klavir v prazno.

Dejstvo je, da en sodnik, pa naj bo še tako kvaliteten, ne more »pošteno«
soditi tekme ekip, kakršni sta ID Ježica B in Jesenice. To se je potrdilo tudi na tem srečanju. Pa ne, da bi krivili za poraz Jeseničank sodnika, vendar je sojenje v precejšnji meri vplivalo na potek igre.

Jesenjske košarkarice so za poraz krive same: nekatere so se očitno predale že pred tekmo, ostale pa med njo. Met 78:20 (26 odstoten) lahko marsikaj pove, vprašanje pa je, ali lahko izkušene igralke Je-

Strelci za Jesenice: Raspet, Figala, Mlinarac in Kozar.

Kranjska gora Gorenjka : Jesenice
0:17 (0:8, 0:6, 0:3)

Jesenice, 17. oktobra. Dvorana v Podmežakli; sodniki: Hegediš (glavni), Rozman, Kopač (linijski); kazni: Jesenice 4 minute.

Strelci za Jesenice: Kozar 3, Mlinarac 2, Hafner 2, Klemenc 3, Tišler 2, Horvat 1, Smolej, Kelih, Razinger in Macholdda.

Kompas Olimpija : Jesenice (pionirji)
2:6 (1:2, 1:1, 0:3)

Ljubljana, 17. oktobra. Dvorana Tivoli; prijateljska tekma pionirskih ekip. Strelci za Jesenice: Omerzel 2, Varl, Pretnar, Jan in Smolej.

Kranjska gora Gorenjka : Triglav
8:9 (3:2, 2:3, 3:4)

Kranj, 19. oktobra. Dvorana v Savskem logu, prijateljska tekma mladinske ekipe. Strelci za Kranjsko goro Gorenjko: Damjan Jan in Smolej po 2, Mlakar, Knific, Sodja in Kamšek.

Za ekipo Triglava je nastopila članska ekipa, zato je minimalni poraz vsekakor uspeh za naše mladince.

Tudi mladi začenjajo s tekmovalni

Konec oktobra začenjajo s tekmovalnim tudi mladinske ekipe. Letošnje državno prvenstvo je glede na prejšnja leta spremenjeno. Do sedaj so mladinske ekipe igrale na republiških prvenstvih, prvovršne ekipe pa so se nato na skupnem turnirju pomerile še za naslov državnega prvaka. Letos pa uvajamo liga sistem, kjer bo 17 mladinskih ekip jugoslovanskih hokejskih moštev najprej igralo dvokrožno v štirih skupinah (razdeljeno po regijah). Moštvi Jesenic in Kranjske gore bosta igrali v skupini D skupaj z Bledom in Triglavom Kranj. Po dve prvovršeni ekipi iz vsake skupine se bosta uvrstili v nadaljnje tekmovalje. Najboljši ekipi iz naše skupine bosta po dvokrožnem sistemu igrali z najboljšima ekipama iz skupine C. To pa sestavljajo Kompas Olimpija, Cinkarna, Maribor in Stavja. Štiri najboljše ekipe iz obeh polfinalnih skupin bodo v finalni skupini, po dvokrožnem sistemu odločale o razvrstitvi od prvega do četrtega mesta. Vsekaror se v takem načinu tekmovalja obeta tudi mladinskim ekipam več tekem in zato večje možnosti napredovanja.

Pionirske ekipe bodo nastopale v enotni republiški ligi, najboljše pa tudi na skupnem turnirju za državno prvenstvo. S tekmovaljem začenjajo šele v novembru.

Pionirska ekipa Kranjske gore Gorenjke, ki jo vodi trener Jože Trebušak, to soboto začneja tekmovalje za karavanski pokal. Pravico nastopa imajo samo najmlajši, letnik 1976 in mlajši. V tekmovalju bo sodelovalo šest ekip, in sicer poleg Kranjske gore Gorenjke še Kompas Olimpija, Triglav Kranj in Zagi Zagreb ter avstrijski ekipi KAC iz Celovca in VSV iz Beljaka. Naša ekipa bo v prvem kolu igrala v Celovcu proti KAC, v soboto, 31. oktobra, pa v dvorani pod Mežaklo z ekipo Kompas Olimpije.

senic mečejo izpod koša 34 krat, zadanejo pa le osem metov, ob tem pa sodnik ne dosodi niti ene osebne napake nad njimi. Podobno je bilo pri prodorih — od trinajstih so bili le trije uspešni.

Ob neučinkovitem napadu, ki je bil ob slabem metu dopolnjen še z dvaindvajsetimi izgubljenimi žogami, in to brez »pomoci«
sodnika, se morajo Jeseničanke zahvaliti le dobri obrambi, da razlika ni bila še večja.

Z 72 dobljenimi žogami, 29 skoki v obrambi in 8 v napadu, 19 pridobljenimi žogami in šestimi blokadami bi morale tekmo dobiti, pa vendar...

In kaj sedaj? Ob vseh dosedanjih težavah se je ponovno poškodovala še Krznaričeva, tako da je ekipa ostala le z eno branilko, Bartleja pa je zaradi bolezni ostala doma. Iz tekme v tekmo je v ekipi manj igralcev. V soboto pa nov derbi Jesenice : Menges.

Bodo Jeseničanke sposobne se tudi v napadu vsaj delno približati kvaliteti, ki jo kažejo v obrambi? Verjetno nam ne ostane drugega, kot da počakamo do sobote na konec tekme, ki se bo v telovadnici CSUI začela ob 17.30.

T.

Namizni tenis Začetek lige SRS — dve zmagi Jesenic

V tekmi prvega kola lige SRS I.A je ženska ekipa Jesenic gostila v soboto ekipo Triglava iz Kranja. Domače igralke so visoko premagale Kranjčanke z rezultatom 7 : 2. Po tri zmage so prispevale Markeževa in Klemenčeva, eno pa Smolejeva. Kljub visoki zmagi pa igre domačih igralk z izjemo Klemenčeve niso navdušile in bodo morale v prihodnje vložiti v igro precej več truda in živahnosti, če hočejo obdržati svoj položaj v vrhu republiške lestvice.

Moška ekipa Jesenic je v tekmi prvega kola lige SRS I.B v soboto gostila ekipo Save iz Kranja. Z veliko težavo je uspela premagati ekipo gostov z rezultatom 5 : 4, pri čemer ima največ zaslug Željko Šmitran, saj je s svojo borbenostjo in mirnostjo premagal vse tri nasprotnike. Dve zmagi je prispeval Ferbežar, Džukič pa je razočaral tako s svojo igro kot z nesportnim obnašanjem.

Jesenjski pionirji so nastopili v Krizah na regijskem selekcijskem turnirju pionirjev Gorenjske, kjer je nastopilo 21 igralcev v dveh jakostnih skupinah. V prvi skupini je Vodžunec pristal na sedmem in Lipicer na desetem mestu, medtem ko je v drugi skupini osvojil Dremelj prvo, Buh četrto in Višnar peto mesto.

Pionirke so igrale v Ljubnem na regijskem selekcijskem turnirju pionirk Gorenjske. Med desetimi nastopajočimi je Sabina Koselj osvojila tretje, Jana Cenček pa četrto mesto.

Odbojka

Slaba igra v Kropi

Odbojkarji in odbojkarice TVD Partizan, Zirovnica so v drugem kolu SOL — zahod v soboto gostovali v Kropi.

Ženske

PLAMEN : ŽELEZAR 3 : 1

Igralke Železarja so igrale slabo. Priložnost za zmago so zamudile že v prvem nizu, ki so ga tesno izgubile, kar je bilo odločilno za nadaljevanje tekme. Imele so izrazito slab servis, zato je zmaga igralke Kroke zaslužena.

Za OK Železar so nastopile: Pogačar, Habjan, Krajnc, Malej, Kogovšek, Gorjanc, Ravnik, Blažič, Varl, Papler, Hladnik.

Moški

PLAMEN : ŽELEZAR 3 : 2

Prvi niz so igralci Železarja precej hitro dobili predvsem zaradi dobrega servisa. Nato so zaradi slabega bloka in igre v polju izgubili dva niza zapored. V četrtem nizu so prikazali boljšo igro in ga tudi dobili. V zadnjem nizu pa so bili igralci Plamena mnogo bolj zbrani in so zasluženo zmagali.

Za OK Železar so nastopili: Rajgl, Avenik, Legat, Prešeren, Tomažič, Svetina, Blažič, Kranjc, Langus, Slamnik.

Obe tekmi sta dobro sodila Jarec in S. Strajnar.

V soboto, 24. oktobra, igra ženska ekipa Železarja z OK Nova Gorica, moška pa z OK Bohinj. Tekmi bosta v telovadnici osnovne šole Gorenjskega odreda v Zatrebnici ob 16. oziroma 18. uri.

Prčelo se je tudi republiško tekmovalje v odbojki za kadete in kadetinke. Tekmovalje poteka po sistemu liga turnirjev. Kadetinke OK Železar so bile v tem kolu proste, kadeti pa so nastopili v Kranju. Igrali so s kadeti OK Bleda in izgubili z 2 : 0. V drugi tekmi so premagali kadete OK Triglav z rezultatom 2 : 0.

Za OK Železar so nastopili: Krajnc, Tomažič, Slamnik, Mekina, Murovec, Bešter, Pernuš, Dežman.

D. C.

Nova Gorica : Jesenice 3:1

V nadaljevanju prvenstva II. SOL za ženske je ekipa Jesenic gostovala v Novi Gorici in izgubila srečanje z rezultatom 3:1.

Prvi set so dobile domačinke zaradi zmedene in nepovezane igre igralke Jesenic. V drugem setu so igralke Jesenic pokazale boljšo igro in s poizvednostjo popolnoma nadigrale domačinke. Žal v tretjem setu niso nadaljevale z istim tempom. Slab je bil sprejem servisa in preveč je bilo napak v podajah. Četrty set so igralke Jesenic pričele prelagodno, koncentracija jim je upadla in zato so nasprotnice zlahka prihajale do točk.

V naslednjem kolu igra ekipa Jesenic v soboto ob 17. uri z ekipo OK Bled II. v telovadnici osnovne šole Prežihov Voranc na Jesenicah.

Judo

Po daljšem odmoru so tudi judoisti začeli svojo tekmovalno sezono. V Novi Gorici je bil turnir za pionirje in mlajše mladince. Sodelovali so judoisti iz Šiške, z Jesenic in iz Nove Gorice. Za Jesenice je nastopilo nekaj novih tekmovalcev, od katerih pričakujemo še dobre rezultate.

Rezultati tekmovalja:
Ekipno: 1. Šiška, 2. Jesenice, 3. Nova Gorica

Posamežno:
do 31 kg: Radošević — 3. mesto,
do 35 kg: Hudrič — 2. mesto, Branilović, Kerič, Strajnar in Ravnikar so izpadli v prvem kolu,
do 38 kg: Gorenjec — izpadel v prvem kolu,
do 42 kg: Sitar — prvo mesto,
do 52 kg: Sloboda — 1. mesto, Sloboda.

danka Matarugič izpadla v prvem kolu, do 58 kg: Herman — 1. mesto, Grčar — 3. mesto, Makuc — izpadel v prvem kolu, nad 58 kg: Krupenok — 2. mesto, Tomazin — 3. mesto, Lah in Slivnik izpadla v prvem kolu.

Pri mlajših mladincih do 60 kg je Japelj zasedel prvo mesto.

V Slovenj Gradcu je bilo državno prvenstvo za mladinke in mladince. Judo sekcijo Partizan Jesenice sta zastopala Tanja Makuc in Florjan Vidic. Uspeha ni bilo, saj oba na borilnem prostoru nista bila že pet mesecev. Kondicijsko sta bila sicer dobro pripravljena, manjkalo jima je tekmovalj. Makucova je izpadla v prvem kolu, Vidic pa v drugem.

Brane

ZVUTS vabi

Zveza učiteljev, trenerjev in vaditeljev smučanja Slovenije — po dročni zbor Jesenice vabi svoje člane na sestanek v ponedeljek, 26. oktobra, ob 18. uri v prostorih športnega društva v Podmežakli.

Na sestanku bo mogoče plačati članarino in dobiti znamkice za sezono 1987/88.

Sejem rabljene zimske športne opreme

Smučarski klub Jesenice organizira vsakoletni sejem rabljene zimske športne opreme. Sejem bo v dvorani delavskega doma pri Jeleni od ponedeljka, 16. novembra, do sobote, 21. novembra, vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 19. ure, v soboto pa od 8. do 13. ure. Pri prevzemu vsak posameznik ponudi svojo ceno za artiklo, pri oceni pa mu bodo pomagali člani SK Jesenice. Pomoč bomo nudili tudi pri izbiri in nakupu.

Ponudniki rabljene športne opreme morajo denar od prodane opreme ali neprodane artikla dvigniti do sobote, 21. novembra, do 13. ure. Če tega ne bi storili, ostane denar ali neprodani artikel SK Jesenice.

SK zaračuna 15 % provizije od prodanega blaga. Vabljeni!

Hkrati vabimo vse ljubitelje smučanja, da se včlanijo v SK Jesenice in obenem postanejo člani Smučarske zveze Slovenije, ki jim daje popust pri nakupu smučarske opreme.

Smučarski klub Jesenice

Po 15. oktobru bodo v dvorani v Podmežakli na »novi tribuni«
montirali okoli 500 sedežev.

Cena celoletne vstopnice s sedežem bo 35.000 din, lastniki permanentnih vstopnic pa bodo morali za sedež doplačati še 20.000 din.

Tisti, ki bodo v tej sezoni prvi kupili karte, bodo imeli naslednje leto prednost.

Vstopnice lahko kupite pred ali med tekmami v pisarni HK Jesenice.

Kam na rekreacijo

Komisija za športno rekreacijo pri IO sindikata Železarne tudi letos organizira rekreacijsko vadbo v telovadnicah, na kegljišču in drsališču, in sicer od 1. oktobra do 31. maja po naslednjem razporedu:

Ponedeljek:

Kegljanje na asfaltu:

Od 9. do 12. ure: TOZD Talilnice — 2 stezi, TOZD Družbeni standard — 2 stezi.

Od 16. do 19. ure: TOZD Družbeni standard — 2 stezi, TOZD Komerčiala — 2 stezi.

Od 19. do 22. ure: TOZD Talilnice — 4 steze.

Torek

— interesna skupina za KEGLJANJE NA LEDU se v dvorani pod Mežaklo zbira od 18.15 do 22. ure.

Splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI Jesenice od 20. do 22. ure. Splošna rekreacijska vadba v telovadnici OŠ Bratov Žvan v Gorjah od 20. do 22. ure.

Sreda:

Kegljanje na asfaltu:

Od 9. do 12. ure: TOZD Okrogli program — 2 stezi, TOZD Ploščati program — 2 stezi.

Od 18. do 22. ure: TOZD Okrogli program — 2 stezi, TOZD Ploščati program — 2 stezi.

Splošna rekreacijska vadba v telovadnici TVD Partizan Jesenice od 20. ure do 21.30 (moški).

Interesna skupina košarka v telovadnici CSUI Jesenice od 18. do 20. ure.

Četrtek:

Kegljanje na asfaltu:

Od 9. do 12. ure: upokojenci Železarne — 4 steze.

Splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI Jesenice od 20. do 22. ure.

Splošna rekreacijska vadba v telovadnici TVD Partizan Jesenice od 20. do 21. ure (ženske).

Splošna rekreacijska vadba v telovadnici OŠ Bratov Žvan v Gorjah od 20. do 22. ure.

Splošna rekreacijska vadba v telovadnici OŠ 16. december Mojstrana od 18. do 20. ure.

Petek

— interesna skupina za KEGLJANJE NA LEDU se v dvorani pod Mežaklo zbira od 20. do 22. ure.

— Splošna rekreacijska vadba je v COŠ Tone Čufar od 19.30 do 21.30.

Interesna skupina odbojka v telovadnici CSUI Jesenice od 20. do 22. ure.

Drzanje v hali pod Mežaklo od 20. do 22. ure (vstop samo z izkaznico za vstop v Železarno).

Plavanje

vsak dan v hotelu Larix v Kranjski gori. Ob predložitvi izkaznice o vstopu v Železarno imajo naši delavci 50 % popusta.

Komisija za športno rekreacijo